

Naročnina
Pnevm. izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljske izdaje
celoletno v Ju-
goslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vratila po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisni se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnništvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7553, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Lajajte! Lajajte!

Političen otrok bi moral biti, kdor bi v danih razmerah in političnem položaju še koval ali verjel nepolitičnim kombinacijam, ki naj zamenjajo sedanjo vladno.

Prosimo: Volivna in delovna vlada Vukičević - Davidović - Korošec je za volivni in delovni program vlade dobila večino kot do sedaj še nobena vlada v Jugoslaviji. Z enako impozantno večino kot nikdar še doslej je bilo izvoljeno prvo skupščinsko predsedstvo. Vlada s tako večino in zaupanjem obeh ustavnih faktorjev je šla tudi na delo.

Kaj izjavljajo ministri, ko prihajajo od sej ministrskega sveta? Ali da se je razmišljalo vprašanje o odnosih med vladnimi strankami? Ali da so se posvetovali, kdaj naj podajo demisijo, da so Spahovci, demokrati, reprezentantje demokratske zajednice v vladi proti vladi, da ni sporazuma z SLS?

Naj govorijo ministri sami: finančni minister pravi, da ima vlada pripravljen nov davčni zakon, ki pride prvi na vrsto. Minister za agrarno reformo izjavlja, da pride pred skupščino poleg drugih tudi važen zakon o ukinitvi kolonatskih odnosov. Iz prosvetnega ministrstva se objavlja, da so že gotovi zakoni o osnovnem šolstvu in srednješolskem pouku, a da se pripravljajo zakon o visokošolski izobrazbi. Ministrstvo za javna dela ima pripravljen zakon o javnih cestah, a ministrstvo za socialno politiko zakon o stanovanjih, ki bo enako eden prvih pred skupščino. Ministrstvo za trgovino ima izgotovljene važne trgovinske pogodbe. Tako pogodba z Nemčijo že čaka aprobacije narodne skupščine. Ministrstvo za kmetijstvo in vode ima enako za skupščino celo vrsto zakonskih osnutkov. Kaj morejo spričo tega izjavljati ministri kot: Najboljši dokaz, da so stvari v redu, je to, da je vlada takoj začela z delom! In če vse to ne zadostuje, ali naj sklepamo na vladno krizo, če sta se pobratila Radić in Pribičević? »Da, kadar hoče g. Pribičević, moram seveda podati ostavko,« se je ironično nasmešnil gosp. predsednik Vukičević. Ali pa naj kdo igra zadnje karte na moskovskega romarja Stipico Radića in naj mu prerokuje sestavo bodoče vlade, če kaže v verifikacijskem odboru velike državniške zmožnosti s tem, da psuje ministra dr. Subotića: »Ubil te bom z lastno roko kot psa!« ali posl. dr. Hohnjeca: »Prase jedno?!« Ali je kdo v Jugoslaviji, ki vsaj v mislih verjame, da bo dvojica Radić-Pribičević dobila krmilo države v roke? Ali naj se to zgodi zato, ker prvi v verifikac. odboru izjavlja, da se bo hrvatsko vprašanje rešilo v Zenevi in ne v naši prestolici, drugi pa, ker mu pri tem ploska, dasi je svoje dni radi ravno istih izjav vtaknil Radića v luknjo? Če se je izjalovil širši demokratski blok, katerega sestava vlade je bila več kot sumljiva, ali naj to nalogo prevzame ožji »demokratski« blok, ki bi v najboljšem slučaju štel 90 do 100 poslancev od 315?!

Kaj sploh hoče Radić-Pribičevićeva opozicija? Kdor bi verjel v kako trajnost njune zveze, mora dokazati, da ni nasprotstva med vodo in ognjem! Ker pa tega ni mogoče, menimo, da najbolje karakteriziramo njuno politično delovanje, če osvežimo dogodek o hrvatskem kmetu, ki je zajahal besnečega vola, begal sem in tja po polju in na vprašanje, kaj, kam hoče, odgovoril: Ne vem, vprašajte — vola...

Politična linija je jasna. Pred- in povolivni znaki so doprinesli dokaz resnice, da se je končno prešlo iz dob intrigantstva k stvarnemu delu za državo in narode. Volja za to delo je pri vseh tako merodajnih kot v poštev prihajajočih faktorjih absolutna. Mi smo to linijo neprestano povdarjali in zagotavljali, da bo prinesla koristi naši ožji in širši domovini. Govorili smo tudi o tem, da pomeni v naši politiki prelom, da za vsak prelom rabi nekaj časa do popolne sanacije. Vsi dosedanja dogodki so nam dali prav, naš govor in zagovor so potrdili tako radikalni kot demokratski ministri in ves potek političnega razvoja. Tudi trenutna situacija. Kaj torej? Z neumnostjo se ne bojujejo niti bogovi, pravi stari pregovor. Zato menda radičevsko-samostojno-demokratski tisk od nas ne bo pričakoval, da bi mu v neumnosti sledili in na neumnost dan za dnem odgovarjali!

Najboljše klavirje

pianino, harmonije kupite le pri strokovnjaku, biv. učf. Glasb. Matice

ALFONZ-U BREZNIK

Ljubljana, Mestni trg 3 (poleg magistrata)
Velikanska izbira, najmanjši obroki.

Atentator na Cena bega je prišel iz Italije.

r Belgrad, 15. oktobra. (Izv.) Atentat na poslanika Cena bega je v tukajšnji javnosti vzbudil veliko ogorčenje, ker je znano, da je bil Cena beg naš najodličnejši prijatelj in je bil v vseh družabnih krogih zelo priljubljen. Še bolj je tukajšnja javnost ogorčena radi tega, ker se jasno vidi, da je ta atentat insceniran od strani naših neprijateljev v Italiji.

Tekom današnjega dneva je zunanji minister g. Voja Marinković izrazil odpravniku poslov albanskega poslanstva g. Stylli so-

žalje naše vlade. Isto so v imenu svojih vlad storili tudi zastopniki tujih držav.

G. Stylla je danes odpotoval v Prago, da po nalogu svoje vlade na licu mesta ugotovi povod za ta atentat. Dejstvo, da je atentator prišel iz Rima, je ugotovljeno. O namerah teh krogov je bila naša vlada že preje obveščena in je pred kakim tednom obvestila gosp. Cena bega in praško policijo. Kljub tem ukrepom, ki jih je praška policija podvzela, se je atentat posrečil.

V Pragi že dva politična umora.

NAKNADNE VESTI O ATENTATIH. — OPROSTILNA PISMA ZA POLITIČNE UMORE SE NA ČEŠKEM NE SMEJO IZDAJATI. MINISTER DR. BENEŠ IZRAZIL SOŽALJE ALBANSKI VLADI. — KAKO SE ZAGOVARJA ATENTATOR.

v Praga, 15. okt. (Izv.) O umoru Cena bega se doznava še sledeče: Po obeh streljih je poslanika prestreglo več srbskih študentov, ki so pritekli zraven na detonacije. Strelji so se slišali samo v neposredni bližini, ker je orkester ravno takrat glasno igral. Gostje kavarne so pomagali poslaniku in neki zdravnik mu je dal prvo pomoč. Poslanik je takoj postal nezavesten. Atentator je mirno obstal ter je plačilnemu natakarju, ki je pritekel, zaklical: »Ustrelil sem ga!« in mu izročil revolver. Garderoba se je hitro napolnila z gosti kavarne in ko so se nekateri hoteli vreči na morilec, je vpil: »Ne tepite me, ne tepite me! Strel sem to.« Atentator govori slabo češko, francosko in srbsko. Policijskemu uradniku, ki ga je odvedel, je rekel v slabi francosščini: »Prišel sem, da ga umorim.« Očividci pravijo, da je atentator že tri dni prihajal v kavarno, da zasleduje poslanika na njegovih poih. Njegova postava je popolnoma infantilna in ni poznati njegovih 23 let. Truplo poslanika so prepeljali v sodnozdravniški institut.

v Praga, 15. oktobra. (Izv.) O družinskih razmerah morilca se poroča: Njegov oče je bil gimnazijski ravnatelj v Elbasanu. Po poročilih je bil v Rimu sprejet v kolegij Monte Marino, kjer se je posvetil filozofskim študijem antične in moderne literature. Izjavil je odločno, da je poslanika sicer ustrelil radi njegovega Jugoslovana prijaznega mišljenja, da pa je delal po lastnem nagibu in ne po tujem naročilu. Na direktno vprašanje, ali je denar za potovanje dobil iz italijanskega vira, je odgovoril, da je potni list plačal iz svojega in da ga za dejanje nihče ni financiral.

Češki listi obžalujejo, da sta se pripetila v Pragi že dva taka slučaja. Listi zahtevajo, da se umor iz političnih razlogov kaznuje strožje, kakor v prejšnjem slučaju, ko je bil atentator prvotno oproščen in šele pri drugem postopanju obsojen na več let ječe. Oprostilna pisma za politične umore se na Češkem ne smejo izdajati. Socijalnodemokratski »Pravo Lidu« zahteva, da se ugotovi, na čegavo povelje se je atentat izvršil. Zanimivo je, da so poslanika vedno spremljali nekateri detektivji. Včeraj je rekel detektivu, da gre pit samo eno kavo in da se bo kmalu vrnil. Detektiv ga je čakal pred kavarno, medtem pa se je zgodilo dejanje.

20. oktobra se prične redno zasedanje parlamenta.

r Belgrad, 15. oktobra. (Izv.) Za torek ob 9. dopoldne je sklicana seja narodne skupščine. Na dnevni red pride razprava o poročilu verif. odbora. Za to razpravo ostaneta samo dva dni, ker mora biti razprava končana 19. zvečer, ko se bodo poslanci zaprisegli. 20. oktobra pa se prične redno zasedanje. Ni še določeno, ali se bo začelo s kraljevim ukazom ali pa s kraljevo besedo.

20. oktobra se bo volilo stalno skupščinsko predsedstvo. Glede osebe stalnega skupščinskega predsednika vlada še vedno velika nejasnost, vendar se misli, da bo najbrž izvoljen g. dr. Ninko Perić, začasni predsednik narodne skupščine. Kombinacije, ki se delajo v tem oziru, so samo kombinacije opozicije in ne morejo imeti nobenega vpliva na rezultat,

Dr. Hohnjec o delu v verifikacijskem odboru.

r Belgrad, 15. oktobra. (Izv.) G. dr. Hohnjec je častnikarjem glede dela verifikacijskega odbora izjavil sledeče: »Z delom v verifikacijskem odboru sem zadovoljen. Vzeli smo

na znanje izjavo demokratov, da ne morejo sprejeti ankete v Ljubljani. Demokrati so se držali svojega principa. Mi na to nismo hoteli vplivati. Glede mandata g. Vukičevića ml. smo glasovali zato, ker še ni imel trideset let. Isto smo storili v slučaju Krnjevića, Čeda Kokanovića, Huseina Alića, ne glede na to, ali smo bili v vladi ali v opoziciji.«

»Lord-maire« Liverpola.
Miss Margaret Beavan, prvi ženski »župan« mesta Liverpola.

Otvoritev romunskega in bolgarskega parlamenta.

v Bukarešta, 15. okt. (Izv.) Danes opoldne je bilo otvoreno jesensko zasedanje romunskega parlamenta. Opozicija se otvoritve ni udeležila. Prestolni govor je prečital princ Nikolaj. V njem se najprej spominja kralja Ferdinanda in obeta, da bo naslednik kralja Ferdinanda zastavil vse sile za konsolidacijo države. Cilj zun. politike je ohranitev mira. Rumunija je pripravljena ohraniti mir z vsem sosedi. Dalje se govori o Društvu narodov, ne omenja se pa konflikt z optanti. Narodnim manjšinam in cerkvam se zagotavljajo vse pravice, ki jih imajo po ustavi. Obeta se poboljšanje trgovine in prometa. Na popoldanski seji sta bila z veliko večino izvoljena predsednika senata in narodne skupščine Savian in Nicolajescu.

v Sofija, 15. okt. (Izv.) Danes je ministrski predsednik Ljapčev otvoril sebranje s prečitanjem pisma kralja Borisa. V torek se začne njih krajih. Razglas se utemeljuje s tem, da je bila vlada k temu koraku prisiljena radi varnosti države.

NOVI ZAPLETILJAJI V ROMUNIJU?

v Budimpešta, 15. oktobra. (Izv.) Vesti iz Romunije poročajo o pokretu, ki se je začel iz narodne kmetijske stranke proti vplivu Vintila Bratianu. V kratkem bo stranka imela v Albi Julii velik protestni shod proti režimu Bratianu, na katerem bo zahtevala vrnitev bivšega prestolonaslednika Karla. Vlada je poslala v Albo Julio velike kontingente vojaštva, da prepreči eventualne puče. Tudi kraljica Marija je baje prešla k nasprotnikom Bratianu in želi povratek svojega sina, hoče potovati v inozemstvo, da bi sestala s sinom in da bi ga pregovorila k temu, da bi se vrnil v Romunijo. Na romunskem dvoru so prejeli vest, da se je Karol v resnici ločil od m. dame Lupescu, kar bi vsekakor olajšalo njegov povratek v Romunijo. Položaj vlade je izredno težaven, ker je v velikih zadregah ter se je moral finančni minister, ki se je pred kratkim vrnil iz inozemstva, sam prepričati, da inozemstvo pri sedanjih negotovih romunskih razmerah ni pripravljeno dati nobenega denarja. Ne samo Alba Julia, temveč ves Erdelj je baje vojaško močno zaseden, ter je Siguranza, romunska tajna policija, razvila intenzivnejše delovanje posebno v Aradu, Temesvaru, Kološu in Velikem Varadinu.

RAKOVSKI SE POSLOVIL PO — FRAN. COSKO.

v Pariz, 15. oktobra. (Izv.) »Journal« poroča, da se je Rakovski, ne da bi francoski vladi predložil svoje poslovilno pismo, danes zvečer ob 6. z berlinskim brzovlakom odpotoval v Moskvo. Pred odhodom je zagotovil v ruskem poslanstvu poročevalcu »Journala«, da je »oročilo, da je njegovo mesto dobil ruski poslanik v Tokiu, zaenkrat prezgodno.

MADJARI ZOPET DEMENTIRANI.

v Pariz, 15. oktobra. (Izv.) »Petit Parisien« ugotavlja v članku, ki je menda oficijozno inspiriran, da se nota z dne 24. jul. 1920, ki jo je objavila madjarska vlada, nanaša samo na čisto gospodarsko vprašanje. O teritorialnih spremembah, o katerih govori madjarska vlada, se ne more govoriti, ker bi tega ne trpela niti Mala antanta, niti kaka druga velesila, celo Italija ne.

Tedenski pregled

Notranja politika.

Verifikacijski odbor je dovršil svoje delo; potrdil je vse mandate razen mandata Miloša Vukičevića in enega v sarajevskem okrožju. Dr. Kramerjev in Urekov mandata sta se verificirala z enim samim glasom večine, to je 10:11. — Seja narodne skupščine bo v ponedeljek. — Minister za socialno politiko dr. Gosar je predložil zakonski načrt, ki naj podaljša delno zaščito stanovanjskih najemnikov do 1. maja 1928. vendar tako, da se že sedaj omogoči gospodarjem svobodno izbiranje najemnikov, odnosno najemnikom svobodno izbiranje stanovanj. — Vlada je pripravila nov načrt volilnega zakona, ki ga je obravnavala na seji ministrskega sveta dne 10. t. m. Po novem volilnem zakonu bi bilo 320 narodnih poslancev. 270 jih volijo posamezni okraj. Vsak okraj voli enega poslanca. 50 poslancev se voli na državni listi. Pri teh pridejo v poštev samo tiste stranke, ki so dobile nad 50 tisoč glasov v celih državah. Dr. Marinković in dr. Laza Marković sta vložila izpreminjavalne predloge. — Demokratska zbornica je zaključila svoje dolgotrajno klubsko zborovanje z resolucijo, ki razmerja med vlado in njo ni razčistila. Klub izreka zaupanje predsedniku Ljubi Davidoviću, jemlje pa tudi na znanje poročilo svojih zastopnikov v vladi; pri tem izraža željo, da se zagotove konkretna jamstva za pravni red v državi. — Gospodu Vukičeviću so demokrate predložili svoje zahteve; imeti hočejo podtajnika v notranjem ministru, poljedelsko ali agrarno ministru, 20 županih in 150 glavarstvih mest. O tem se sedaj vodijo pogajanja. — Gg. St. Radić in Svetozar Pribičević sta na sestanku v Zemunu dne 10. t. m. sklenila garancijski pakt, glasom katerega ne gre nobeden brez drugega v vlado.

Zunanja politika.

Radi atentata na generala Kovačevića imamo spor z Bolgarijo. Naša in zunanja sodba je soglasna v tem, da ima prste tu Italija. Inozemski listi so ob tej priliki pogreli staro vest, da je vodja makedonstvujočih Protogerov bil od Mussolinija prav svečano sprejet in da je od italijanske strani dobil 2 milijona lir. Brez dvoma pa makedonskih napadov še ni konec.

V Italiji je javno delo v notranjosti osredotočeno na peto proslavo fašizma koncem tega meseca. Brat Mussolinija je Italijane posvaril, da

je le preveč teh slavnosti, a kakor se vidi, fašizem brez njih ne živi.

V Španiji se je vendar enkrat otvorila narodna skupščina. Njena oblast je le posvetovalna, a na njene predloge in zahteve vlada odgovarja ali pa ne. Značaj novega režima je najbolje dokazala čez 3000 mož močna policija, ki je ob tej priliki stražila skupščino.

V Angliji sta bila najvažnejša dogodka občna zbornica konservativne in delavske stranke. Oba sta imela značaj priprave na volitve.

V Belgiji je precej nervoznosti vzbudil nastop Vandervelda, socialist in zunanega ministra, ki je izjavil, da socialisti morajo brezpogojno uveljaviti socialistični program. Stranka sedaj še vedno vztraja v »buržujski koaliciji«.

V Nemčiji gredo vse priprave na prvo zasedanje parlamenta 18. t. m. Prvi pride na vrsto šolski zakon, na katerega čaka Nemčija že od prvata sem.

Med Poljsko in Litvo je grozil konflikt. Jabolko spora je mesto Wilna, ki naj bi bila za Litvo središče, so jo Poljaki zasedli, veleposlaniška konferenca pa dejanje sankcionirala. Litva se je obrnila na Društvo narodov, Zaleski pa na Pariz in London. Napetost še ni odstranjena.

Dolgotrajna diplomatska borba Rakovski gre — Rakovski ne gre — se je končala z zmago Brianda in Rakovski je šel iz Pariza v Tokio. Moskva se je bala njegove opozicije doma, ker je Rakovski pristal opozicije, a ona najsposobnejših glav, kar jih imajo sovjeti na razpolago.

Češkoslovaška je v volivnem boju za občinske volitve. V Pragi sami kandidira 18 strank, vendar so se meščanske stranke dogovorile za vezavo list. Ugodno potekajo pogajanja z Vatikanom.

Vatikan je prvič po 50 letih uradno razglasil, da smatra rimsko vprašanje za zadevo, ki se tiče le Vatikana in Italije.

Cena bega, ki je bil akreditiran pri naši in albanski vladi kot albanski poslanik, je v petek zvečer ob 10. uri zavratno umoril mlad albanski dijak Bebi. Atentator sam prizna, da je hotel poslanika umoriti, ker da dela v škodo Albanije. Zločin je bil naročen, o tem ni dvoma. Spominimo se na dogodka, ko je naša vlada z Albanijo pretrgala diplomatske vezi. Tedaj se Cena-beg ni niti upal iz Beograda v Albanijo. Cena-beg je bil pristaj prijateljstva z Jugoslavijo. Zato je padel. Zarota, ki je naperjena proti naši državi, je obožna in niso izključena še nadaljnja presenečenja. Niti pa, kot smo vedno povdarjali, vodijo v Italijo.

Kako je SDS dobila ljubljanski mandat.

(Iz predvčerajšnje seje verifikacijskega odbora.)

V debati o ljubljanskem mandatu SDS v verifikacijskem odboru je poslanec g. dr. Hohnjec obširno dokazoval, s kakšnimi sredstvi se je dosegla večina 23 glasov. Dokazal je, če odštejemo glasove, ki jih je SDS na nepravilen način dobila, da je le manjšina glasovala za g. dr. Kramerja.

V naslednjem navajamo podatke iz govora posl. g. dr. Josipa Hohnjca, ki ga je imel na petkov seji verif. odbora. Del govora smo na kratko prinesli že včeraj. Iz njega je razvidno, da je mandat SDS v Ljubljani pridobil na sleparski način z goljufijami.

Kakor smo poročali, je poslanec dr. Hohnjec navedel samo nekatera dejstva, ki so se doslej ugotovila. Volivni upravičenci niso mogli voliti, ker so pred njimi in mesto njih glasovale nepravilne osebe. Poslanec je navedel posamezne slučaje na posameznih voliščih v Ljubljani. Glasovali so

ljudje, ki so ali umrli, ali odsotni iz Ljubljane. Navedel je slučaje, v katerih je jasno dokazano, da so nekateri ljudje, opremljeni z legitimacijami, preskrbljenimi od SDS, poskušali na ta način glasovati po dvakrat ali večkrat. Našel je tozadevne slučaje. Dalje je navajal slučaje, ko se je glasovalo po večkrat, in sicer enkrat na deželi, enkrat v Ljubljani. Teh slučajeve je veliko. Poslanec jih navaja imenoma.

Tako n. pr. bi lahko te sleparije v Ljubljani takole kategorizirali:

1. Volivci niso mogli glasovati, ker so pred njimi glasovali podkupljeni ljudje.
2. Tisti, ki so glasovali dvakrat, enkrat v Ljubljani, enkrat na deželi.
3. Zabeležiti je tiste, ki so glasovali mesto takih, o katerih je dokazano, da 11. septembra sploh niso bili v Ljubljani.
4. Mrlič, ki so v Ljubljani glasovali, čeprav ni v volivnem zakonu, da smejo mrlič glasovati. Kolikor se je moglo doslej ugotoviti, so
5. glasovali 4, ki so umrli pred 11. septembrom. Ako bi se bili tisti, ki so glasovali namesto umrlih, ozirali na strankarsko pripadnost umrlih, bi bila krivica manjša, kakor je sedaj, ko so glasovali za SDS.
6. V tej kategoriji so tisti, ki so v aktivni vojaški službi, pa so kljub temu, da jim volivni zakon ne dovoljuje aktivne volivne pravice, glasovali. Takih slučajeve se je ugotovilo pet.
7. Tisti, ki jim je priznana volivna pravica le za občinske volitve. Kljub temu, da so bili iz volivnih imenikov izreklamirani, so jih predsedniki volišč, ki so bili pristaji SDS, pustili glasovati.

Kako vlogo je na strani SDS agitatorjev igral denar, dokazujejo sledeči slučaji:

1. Nek volivec, zapisan v volivnem imeniku na I. volišču, po svojem poklicu gostilničar in posestnik, je bil pred letom dni obsojen po § 104, na 500 Din globe. Vseled tega je zapustil SDS in je izjavil, da bo glasoval proti njej. 4 dni pred volitvami je od SDS prejel povrnjeno globo in stroške zagovornika proti obljubi, da bo glasoval za SDS, kar je tudi storil. Priče so na razpolago.

2. Na 5. volišču je bil nekaj časa pri skrinjici SLS oviran pravilen odtok kroglice radi tega, ker je bila v žrelo skrinjice poldrug centimeter dolga trska. Na ta način se je dogodilo, da so na to opozorjeni ljudje lahko iz prve skrinjice odnašali kroglice in jih oddali v drugo skrinjico. To je zabeleženo tudi v zapisniku glavnega volivnega odbora.

Če resumiramo te nepravilnosti, sledi:

1. Da je namesto v volivnem imeniku navedenih volivnih upravičencev

glasovalo 16 neupravičenih volivcev.

2. Da so nekateri glasovali dvakrat, enkrat na deželi, enkrat v Ljubljani. Na ta način je

glasovalo 38 neupravičencev.

3. Da je namesto odsotnih upravičencev glasovalo 7 neupravičencev.

4. da so namesto umrlih glasovali 4,

5. da so glasovali v aktivni vojaški službi se nahajajoči 4,

6. da so glasovali za te volitve izreklamirani 3 in

7. vsled podkupljenosti 1 volivec (v kolikor je podkupljivost dokazana!)

To znaša 73 glasov.

Iz navedenih slučajeve jasno sledi, da se je s temi glasovi okoristila SDS. Moja trditev, da je g. Kramer dobil ne večino, ampak manjšino, je upravičena.

Zato je predlagal g. dr. Hohnjec, da se odredi anketa, ki bo vse nepravilnosti in nezakonitosti preiskala in ugotovila, v kolikor so te nepravilnosti vplivale na rezultat volitev v Ljubljani, ter da se verifikacija mandata g. dr. Kramerja odgodi.

Govornik je vse svoje dokaze podprl z imeni, uradnimi volivnimi spisi, kazenskim spisi, uradnimi poizvedbami, izjavami prič in dokumenti. Kljub temu so nekateri demokrati, sam demokrati, radičevci in zemljoradniki glasovali za Kramerjev mandat, ki je mandat manjšine, ne večine!

DEMOKRATSKE ZAHTEVE IN RAZNE KOMBINACIJE.

Demokratske zahteve, ki so jih predložili g. Vukičević, se v belgrajskih političnih krogih različno komentirajo. Radikali jih označujejo nasprotno kot pretirane. G. Vukičević pa da načelno ni proti njim, piše »Pravda«. G. Vukičević pristaja na to, da dobe demokrati podtajnika v notranjem ministru; istotako je »oljan prepustiti demokratom več županih in glavarstvih mest, le o številu le-teh se še pogaja. Največ odpora je med radikali vzbudila demokratska zahteva po poljedelskem odnosno agrarnem ministru. Ob tem vprašanju — tako piše »Pravda«, so radikali sprožili prisanje rekonstrukcije ministristva. G. Vukičević da namerava v vlado pozvati nekoliko bivših ministrov, med katerimi se imenujejo g. Ninčič, Maksimović, Trifunović, Vujičić i. dr.

Na drugem mestu poroča »Pravda«, da so pašičevci, centrunaši in novoizvoljeni radikalni poslanci za to, da bodi bodoči načelnik radikalne stranke dr. Ninčič.

Volitve v Zbornico za obrt, trgovino in industrijo v Ljubljani.

Prihodnje dni razpošlje zbornica za trgovino, obrt in industrijo glasovalne listine vsem volivcem. Zadnji dan, ko morajo biti vse odposlane, je po uredbi 20. oktober.

Glasovalne listine so: glasovnica, izkaznica ter dve kuverti. Vsaka teh listin nosi uradni žig. Glasovnico je izpolniti s tiskano kandidatno listo, ki se prilepi na glasovnico. Nato se dene tako izpolnjeno glasovnico v malo kuverto z napisom: »V to kuverto se sme vložiti samo glasovnica.« Malo kuverto se nato zapre. To malo kuverto (v kateri je glasovnica) in izkaznico se dene nato v veliko kuverto. Velika kuverta ima naslov za volivni odbor. Nato je treba poslati večjo kuverto priporočeno volivni komisiji.

Vsak lahko zbira glasovalne listine in jih za drugega odpošlje. Pazi naj seveda vsakdo,

komu da listine. Kdor oddaja na pošto, pa naj gleda, da bo oddano pravilno in da bo glas veljaven.

Gre za vsak glas. Zato prosimo vse volivce, da so pozorni, komu oddajo svoj glas.

V obrti so vse glasovalne listine rdeče barve. Nositelj liste v obrti je g. Ivan Ogrin, stavbenik v Ljubljani.

V trgovini so glasovalne listine modre (plave) barve. Nositelj liste v trgovini je g. Ivan Jelačin ml. trgovec v Ljubljani.

Celotno listo objavimo, ko se začne iz zbornice razpošiljati glasovalne listine.

Volitve v zbornico TOI so določene za 30. oktober. Pod tem pa je razumeti le zadnji dan, ko mora biti vsaka glasovnica pri volivnem odboru. Kar bi došlo po 4. uri dne 30. oktobra, je zamujeno in neveljavno.

Ministrski svet sprejel stanovanjski zakon.

Belgrad, 15. oktobra. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je bil sprejet načrt zakona o spremembah in dopolnitvah stanovanjskega zakona od 15. maja 1925 in 23. oktobra 1926 v konnoveljavnem besedilu.

Predlog tega zakona po spremembah, ki so se izvršile na včerajšnji in današnji seji vlade, se glasi takole:

Čl. 1. Prisilna izseljevanja najemnikov, zaščitenih z zakonom o stanovanjih od 15. maja 1925 in 23. oktobra 1926, iz stanovanj, na katera se nanašajo omejitve navedenih zakonov se odlože brez razlike, ali je najemnik pristal na odpoved ali ne, dokler najemnik ne najde drugega stanovanja, v katerega bi se lahko vselil, najdalje pa do 1. maja 1928. To velja tudi za tiste najemnike, ki jim bo po čl. 3. tega zakona stanovanje odpovedano po 1. novembru 1927.

Čl. 2. Od 1. novembra 1927 dalje preneha, izvzemši slučaj po čl. 4. tega zakona, vsako dodeljevanje stanovanj.

Stanovanjska sodišča se ukinejo. Njihova pristojnost preide s 1. novembrom 1927. na redna sodišča.

Čl. 3. Stanovanja, na katera se do 31. oktobra 1927 nanašajo omejitve zakona o stanovanjih od 15. maja 1925 in 23. oktobra 1926, lahko gospodar v času od 1. novembra 1927 pa do 1. maja 1928 vsak čas odpove in svobodno odda najemnikom, ki že stanujejo v takšnih stanovanjih.

Če se najemnik stanovanja, na katerega se do 31. oktobra 1927 nanašajo omejitve zakona o stanovanjih od 15. maja 1925 in 23. oktobra 1926, izseli, pa ni v istem mestu dobil drugega takšnega stanovanja, ostane gospodarju izpraznjeno stanovanje svobodno na razpolago brez vsakršnih omejitev.

Istotako ostane gospodarju na svobodno razpolago stanovanje, katerega ne bi mogel oddati v roku enega meseca po izpraznitvi po predpisih odstavka 1. tega člena.

Čl. 4. Gospodar, ki odda stanovanje, na katerega se do 31. oktobra 1927 nanašajo omejitve zakona o stanovanjih od 15. maja 1925 in 23. oktobra 1926, v nasprotju s predpisi čl. 3., ali ki v roku enega meseca po izpraznitvi ne bi hotel oddati, oziroma ga zadrži za sebe, se kaznuje po pristojnem sodišču z denarno kaznijo 1000 do 5000 Din, dotično stanovanje pa se odda kateri od oseb, navedenih v zakonu od 23. oktobra 1926.

Pritožba proti tej razsodbi ne odloži nje izvršitve.

Čl. 5. Če se je najemnik, kateremu je go-

spodar oddal stanovanje v nasprotju z odredbami čl. 3., že vselil, mora stanovanje v roku osmih dni, potem ko je bil obveščen o razsodbi pristojnega sodišča o kazni po čl. 4., izprazniti, sicer bi ga izvršilna oblast v roku 24 ur prisilno izselila.

Ravno isto velja tudi za gospodarja, ki se je v nasprotju s predpisi čl. 5. sam vselil v izpraznjeno stanovanje.

Čl. 6. Veljavnost odredb čl. 11. zakona o stanovanjih od 15. maja 1925 oziroma čl. 6. zakona od 23. oktobra 1926, o dovoljeni višini najemnine za stanovanja, na katero se do 31. oktobra 1927 nanašajo omejitve zakona o stanovanjih od 15. maja 1925 oziroma 23. oktobra 1926, in sicer za osebe po čl. 6. zakona od 23. oktobra 1926, se podaljšuje do 1. maja 1928.

Na stanovanja, ki ne odgovarjajo splošnim gradbenim predpisom in najvažnejšim higien-skim pogojem, ostanejo odredbe 1. odstavka tega člena tudi po 1. maju 1928.

Na katera stanovanja se to nanaša, bo predpisal minister za socialno politiko s pravilnikom v sporazumu z ministrom za javna dela in ministrom za ljudsko zdravje.

Čl. 7. Najemnikom, ki spadajo pod omejitve zakona od 15. maja 1925 oziroma 23. oktobra 1926, ki po odpovedi stanovanja v roku treh mesecev ne bi sebi našli drugega stanovanja, lahko gospodarji od tega roka dalje povisajo najemnino tudi preko višine, ki jo določa čl. 11. stanovanjskega zakona od 15. maja 1925 oziroma čl. 6. od 23. oktobra 1926, in sicer največ za četrtino dosedanje najemnine.

Najemnikom, katerim se je stanovanje odpovedalo pred 1. novembrom 1927, lahko gospodarji v navedenem slučaju povisajo najemnino z ozirom na 1. odstavek tega člena od 1. februarja 1928 dalje.

Čl. 8. Veljavnost odredb 4, 5, 10 g. d. ž. e. stanovanjskega zakona od 15. maja 1925 ostane v veljavi do 1. maja 1928.

Čl. 9. Minister za socialno politiko se pooblašča, da lahko izda potrebne navedbe za izvršitev tega zakona.

Čl. 10. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko ga kralj podpiše. Obvezno moč pa dobi s 1. novembrom 1927.

Našemu ministru za socialno politiko priporočamo, da ta zakon razglasi vsem našim ministrom in da skrbi za njegovo izvršitev. Oblastem pa zapovedujemo, da po njem postopajo, vsem in vsakemu pa, da se mu pokorava.

Pakt med demokrati in socijalisti.

Maribor, 15. oktobra 1927.

V več noticah smo že poročali, da obstaja -vui užeoas byjaois koojed a ipny Hraaidru med mariborskimi demokrati in socijalisti pakt za občinske volitve in sicer tako, da bi demokrati glasovali za socijalističnega župana, socijalisti pa bi jim zato dali zopet v roke Mestno hranilnico, da bi delali z njo kot so dosedaj.

Socijalisti so to dosedaj tajili. Pravijo, da je vse skupaj laž, kar smo mi pisali o njihovi zvezi z demokrati. Ko pa smo te dni poročali, da je bil socijalist Petejan na kandidatni listi Zerjavovi pri volitvah v verifikacijskem odboru v Belgradu, tega niso upali več tajiti, le to so poudarjali, da Petejan ne more nič zato, ako ga demokrati kandidirajo. Kar tako pa se tega ne bodo mogli otresti. Poudarimo zato danes znova, da so torej v Belgradu bili na isti listi Pivko in Petejan, demokrati in socijalisti. Zakaj socijalisti to zvezo tako tajijo, je razumljivo, ker mariborski delavci niso prav nič pripravljeni, da bi zamenjali svoje rdeče srce za črne orjunaške in se bratili z ljudmi, kateri so jih do zadnjega bičali in ki imajo žig najhujše buržuazije in kapitalizma.

Demokrati zveze nič več ne tajijo. Ne le, da so v svojih listih vse zadnje socijalistične shode šteli za svoje in jih kot take tudi na široko popisovali, tudi vse socijalistične glasove štejejo dosledno za svoje! To so ponovno riborskega lističa. Tu čisto odkrito priznava, da bodo volili socijalističnega župana. Za primerno osebo smatrajo g. Grčarja, ki je itak bolj demokrat kot socijalist in je to slišal že

med delavci samimi. Demokrati hočejo na vsak način izsiliti potom svoje politične kupčije s socijalisti, da dobe v roku zopet Mestno hranilnico.

Nova situacija, nova pota stojijo pred demokrati, skaj nočejo z nobeno drugo skupino v teh volitvah kakor s socijalisti, ker so že vezani po dogovoru. Pravijo, da se pripravljajo za volitve s hladnim računanjem s številkami. Ničesar ne bomo izdali, ako povemo, da se tudi mi pripravljamo s hladnim računanjem in s številkami in sicer iz revizijskega poročila, ki bo do golega razgalil demokratsko gospodarstvo v Mariboru, obenem pa veliko razsodnost socijalistov, ki hočejo še naprej podpirati to gospodarstvo s svojo najnovejšo zlahto, ki so si jo ustvarili.

V Mariboru bo za nas nastala nova situacija in sicer na ta način, da bo socijalistično delavstvo obsodilo politično kupčijo svojih voditeljev in se bo preorijentiralo v smer, v kateri edino je najti rešitev socialnih teženj in tudi pomoč v slučaju potrebe. Delavstvu svetujemo, da naj ta dva meseca širijo med delavstvom to misel, da bo res nastala v Mariboru nova situacija, pa ne taka, kakor si to demokrati in njihovi priganjači želijo.

Kuhajte kavo
skolinskočikorijo

Življenska socialna vprašanja Slovenije.

Razgovor z obl. odbornikom dr. Brecljem.

Naš urednik je obliak oblastnega odbornika trja Breclja, referenta za oblastno socialno skrbstvo, ki je bil tako prijazen, da je odgovoril na nekatere vprašanja.

V kakšnem stanju je današnje invalidsko skrbstvo?

Stanje vojnih oškodovancev, vdov in sirot je bedno in za našo državo sramotno. Po vseh drugih državah, tudi pri malih, je invalidska oskrba znatno boljša. Invalidska organizacija je že letos poslala ob volitvah v oblastno skupščino zahtevala, naj oblastna samouprava prevzame od države invalidsko skrbstvo. Ljubljanski oblastni odbor se je takoj o tej zadevi posvetoval in na podlagi zanesljivih poročil doznal, da je znašal invalidski davek v l. 1926 Din 21,373.025, izdatki pa za invalidsko oskrbo Din 19,854.763, torej je imela državna uprava v prejšnjem letu okroglo Din 1,500.000 samo iz invalidskega davka več, kakor jo je stala vsa invalidska oskrba. Poudarjam, da vse te številke veljajo samo za Slovenijo.

Ljubljanski oblastni odbor je takoj podvzel korake pri ministrstvu za socialno politiko, da država odstopi oblastnim samoupravam z invalidskim davkom tudi vso skrb za invalide, ker bi s tem slovenskim invalidom lahko naklonil poldrugi milijon podpore več.

Toda radi nesrečne, popolnoma centralistične urejene invalidske uprave se še ta stvar ni dala izvesti, ker je treba tudi invalidski zakon in druge zakonite veljavne določbe izpremeniti z zakonom. Po zatrdilu ministrstva tudi niso v drugih pokrajinah naše države razmere tako ugodne, da bi se mogel ta prenos že sedaj izvršiti, za Slovenijo samo pa bi bilo težko doseči to izjemno stališče. Ljub-

Za katere panoge socialnega skrbstva je upati, da pridejo v bližnji bodočnosti v roke oblastne samouprave?

Ker nisem prerok in ne prerokov sin, ne vem točnega odgovora. Ljubljanski oblastni odbor je stavil na vlado zahtevo, da prepusti oblastnim samoupravam poleg invalidskega tudi vse mladinsko skrbstvo, skrbstvo za gluhe in slepe ter za brezposelne in izseljence. Hkrati je odšla na vlado tudi zahteva, da se minister za socialno politiko v finančnem zakonu pooblasti, da sme centralistično zakonodajo potom uredbe decentralizirati.

Fran Lavtičar,

rati. Kdaj in kako se bodo te zahteve oblastnega odbora, ki so zahteve vsega bednega našega prebivalstva, mogle izvršiti, mi ni znano. Upam pa, da je pri naši vladi stališče ugodnejše, ker so se uvideli državniški in politični prepričali, da je centralistična uprava doživela popoln polom v vseh panogah socialne politike.

„Brez dela ni jela.“

Najbolj pereče socialno vprašanje v Sloveniji je brezposelnost in vse kaže, da bo to za dogledno bodočnost tudi še ostalo. Pred vojno je šel naš človek, ki ni mogel živeti doma, v Trst, v alpeke rudnike, na Westfalsko ali pa v Ameriko, kjer je dobil dela in jela, zato tega vprašanja Slovenci do prevrata sploh nismo poznali.

Danes je stvar drugačna. Iz najrazličnejših vzrokov, ki jih ne bomo navajali na tem mestu, velik del naših ljudi ne more dobiti kruha doma, na tuje pa ne more, ker so meje deloma zaprte (Ameriki), deloma pa trpijo na brezposelnosti tudi druge države. Glede na to je jasno, da ostajajo pri nas stalno velike množice brez zaposlenja in s tem seveda tudi brez kruha, kar povzroča med prizadetimi ne samo brezupno bedo, temveč tudi celo vrsto drugih kalamitet za vso družbo.

Industrijske države, ki so bolele že v prejšnjih časih na tej socialni krizi, so dolgo iskale najrazličnejših sredstev za rešitev tega vprašanja. Dolgoletne izkušnje so pokazale, da so uspešna samo tri sredstva, namreč:

1. dobro organizirano posredovanje dela,
2. zavarovanje za brezposelnost,
3. smoteno organizirano izseljenišvo.

Vse troje je organska celota, zato je nemogoče ločiti drugo od drugega, če ne bomo, da ostanejo tozadevna prizadevanja na pol poti.

Pri nas smo po prevratu začeli le z organizacijo posredovanja dela, ki je prva leta dobro napredovala, a ko jo je vzela v roke osrednja vlada, se je razvoj ustavil, polagoma se je začelo nazadovanje, v zadnji dobi pa komaj še životari brez pravega gospodarja.

Glede zavarovanja za brezposelnost se ni naredilo niti najmanjšega koraka. Pač so različni činitelji izdali večje vsote za denarno podpiranje brezposelnih, a to je bilo organizirano tako nesmoteno in diletantsko, da je bil velik del tozadevnih sredstev vržen skozi okno.

Izseljeniško vprašanje je ostalo prav tako skoro nenačeto. Imamo že nekaj let v Zagrebu izseljeniški komisariat, ki je mrtvorojeno deť, ker je brez zveze s posredovanjem dela, ne vživa neobhodno potrebne podpore konzularnega aparata in nima potrebnih organov neposredno med ljudstvom.

Skratka: za rešitev vprašanja brezposelnosti smo storili bore malo, a še to skrajno diletantsko in nesmoteno.

Vse dosedanje izkušnje pri nas jasno kažejo, da država ni ne voljna in ne sposobna rešiti tega, zlasti za Slovenijo tako zelo perečega vprašanja, zato je edino primerno, da ga prepusti našima oblastnim samoupravama, ki edini moreta vso to skrbstvo ograditi in voditi, kakor bi bilo potrebno ter mu dati potrebno stabilnost. Vsaka drugačna rešitev bi bila stvari le v škodo, ker bi prav gotovo samo podaljšala sedanje slepomišljenje, ker bi ne mogla v zadostni meri ustvariti enotnosti vseh treh navedenih panog reševanja tega vprašanja in ker bi nujno morala ostati enostranska. Brezposelnost namreč nikakor ni vprašanje katerega posameznega sloja, temveč obče narodno vprašanje, zato je tudi edino pravilno, da ga rešuje činitelj, ki reprezentira ves narod.

Izročite tedaj vso skrb za brezposelne v roke oblastnih samouprav, izročite jim sredstva, ki se stalno stekajo v to svrhu in tedaj lahko upamo, da pridemo vendarle že iz dosedanjega nevdružnega stanja.

Rešimo bolniško zavarovanje!

Ko se je vpeljalo obvezno zavarovanje za slučaj bolezni in nezgode za vso državo, so uvideli poznaveči razmer nasprotovali načinu, s katerim se je zakon za zavarovanje delavcev uveljavil v praksi. Centralizem ni bil na mestu. Obnesel

Fran Erjavce,

bi se morebiti, ko bi bil položaj v vsej državi na zavarovalnem polju enak, in sicer z ozirom na upravni aparat, na obseg že izvršenega bolniškega zavarovanja in z ozirom na duševno razpoloženje vodilnih oseb. V Srbiji bolniškega zavarovanja do leta 1922. sploh niso poznali, na Hrvaškem le deloma, skoraj v celoti v Sloveniji. O upravnem aparatu ne bomo izgubljali besed. Kar se pa tiče vodilnih oseb, ki so kumovale rojstvu »modernega« bolniškega zavarovanja, jim ne moremo dati kvalifikacije oseb s socialno miselnostjo in s socialnim čutenjem. Vsled tega ni bil akt vpeljave in izpolnjevanja socialnega zavarovanja socialnega, ampak političnega izvora. Del marksistov in demokratov so si razdelili interesna polja v socialnem udejstvanju sploh. Demokrati z boljše rutino so opelharili socialiste, katerim so dali v prvem momentu nekaj vodilnih uradnikov s trdnim namenom, da jih pri prvi priliki zamene s svojimi ljudmi. Demokratom

je bilo lažje v prvi vrsti na tem, da razpolagajo z denarnimi viri. In to se jim je popolnoma posrečilo s tem, da so dobili odločujočo besedo pri Osrednjem uradu v Zagrebu. Največjo pažnjo so pa posvetili Sloveniji. Kajti ta je imela že precejšnje premoženje. To so hoteli dobiti na vsak način v svoje roke. Prejšnji ravnatelj ljubljanskega Okrožnega urada g. Kocmur je prvi spoznal to nakano. Vsled tega je forsiral zidanje stavbe za Okrožni urad. Usoda prvotnega načrta je znana. Demokrati so ga pokopali. Da bi razpolagali tudi s tekočim denarjem, je odredil Osrednji urad v Zagrebu, da se nalaga odvisni denar Okrožnih uradov le v zavodih, ki imajo »značaj prvih de narnih zavodov«. Kateri zavodi imajo ta značaj

A. Marinček,

je določil zopet Osrednji urad. In ta je določil v prvi vrsti demokratske banke, predvsem Slaven-sko banko.

Politika je odločevala tudi pri nastavljanju uradništva. Kakšno usodo je doživel g. Kocmur, ki je bil kolikor toliko samostojen in kot tak nasproten računom demokratov, je vsakomur znano. Moral je iti, na njegovo mesto je prišel eksponent SDS g. dr. Bohinjec. Ko so dobili demokrati polno moč v Okrožnem uradu, so nastavili na odločivna mesta svoje privržence, dočim so marsikaterega dosluženega uradnika grobo prezrli. Na Okrožni urad se je vthotapilo po protekciji veliko oseb, ki nimajo za to ne moralne ne dejanske kvalifikacije. Pri takih razmerah ne more biti urad na višku in tudi ne bo, dokler bodo trajale te razmere.

Bolniško zavarovanje mora postati eminentna socialna ustanova, brez vsakega političnega ozadja. Politična tendenca pa pomeni ves sedanjí ustroj: ravnateljstvo, predsedstvo, upravni svet in uradniški aparat. Na mesto sedanjega ravnateljstva mora priti drugo, prehodno, ki bo nosilo v sebi dovolj sile, da sanira to nezdružno stanje in da izpelje volitve, potem katerih naj pride uprava Okrožnega urada v roke resničnim, od interesentov izvoljenih zastopnikom.

Da bi govorili sicer o krizi bolniškega zavarovanja, ni potrebno. Kajti kriza obstoji že od leta 1922., od datuma, ko je bil zakon o zavarovanju delavcev razglašen. Če hočemo, da preneha ta kriza, moramo bolniško zavarovanje iztrgati iz območja sil, ki povzročajo krizo, iz oblasti centralizma. V sedanjí dobi je vsak centralizem težko breme za vsako življenje, izredno težko breme je pa centralizem Osrednjega urada, kateri je natrpan uradnikov, ki niso imeli nikoli v življenju ne z bolniškim zavarovanjem in tudi ne z drugim socialnim udejstvom nikakega opravka. Ni čudno, da je ta aparat strašno pedantčen, črkolovski in da mu manjka iniciative. Pod tako upravo pomeni bolniško zavarovanje bolnika, kateremu more rešiti življenje le takejšnja in temeljita operacija — samouprave. Brez te ni in nikoli ne bo socialnega zavarovanja.

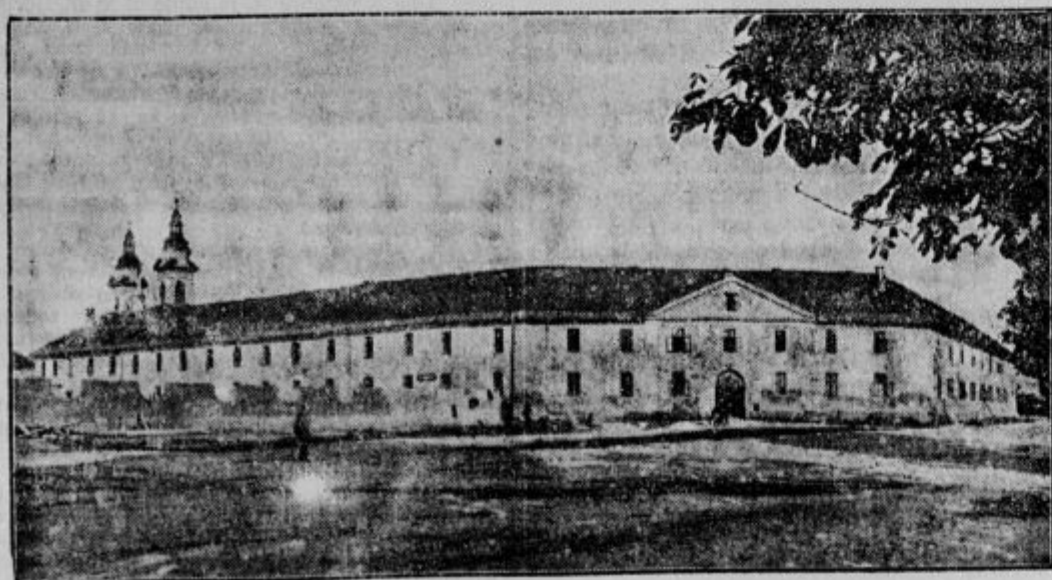

Dr. Anton Breclj,

ljanski oblastni odbor vztraja tudi sedaj na tej zahtevi, ker je centralistična uprava za propevanje invalidskih zadev prava nesreča in ker se prevoja vprašanje vseh invalidskih zadev po razmerah v Srbiji, ki so za vojne žrtve že same po sebi dosti ugodnejše, kakor v Sloveniji.

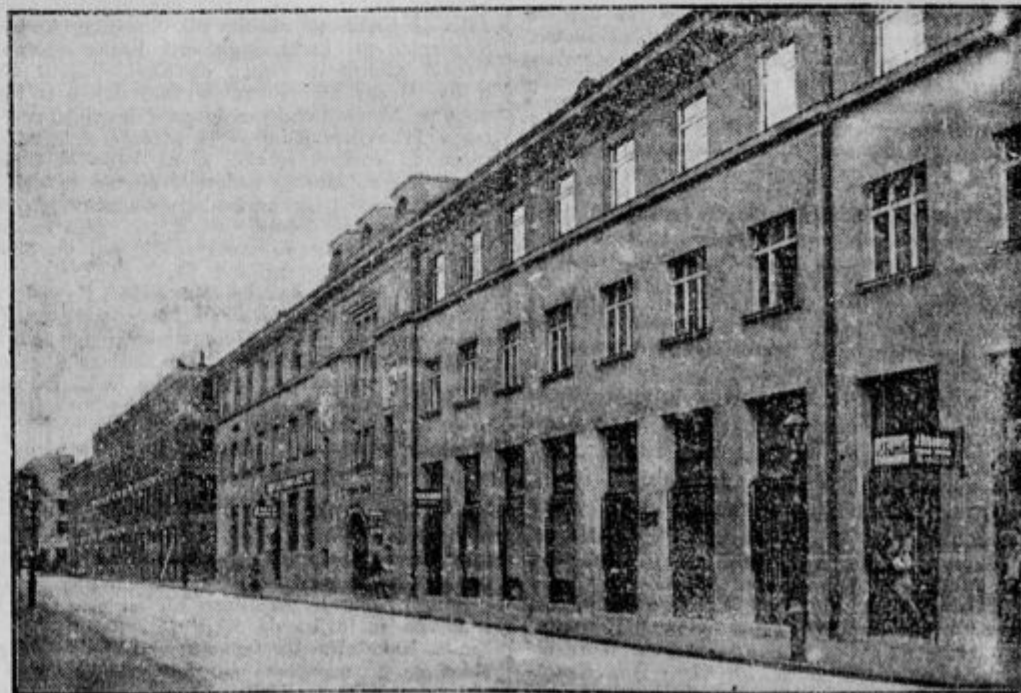
Kaj bi bilo treba v prvi vrsti danes izboljšati in predrugačiti glede invalidskega skrbstva?

Najprej se mora izvršiti prenos kompetenc ministrstva za socialno politiko glede invalidske oskrbe na oblastne samouprave in hkrati s tem izročiti oblastnim samoupravam ves invalidski davek; drugič bi bilo treba, da se iz sredstev narodnega fonda, kamor se stekajo poleg drugih dohodkov tudi visoke postavke iz državnega proračuna, sorazmerno porazdeliti na oblastne samouprave, zakaj slovenski invalidi ne dobivajo iz tega fonda skoraj nič; tretjič bi bilo treba, da državne oblasti same v prvi vrsti upoštevajo določilo, da se v državne službe sprejemajo vojni invalidi in drugi vojni oškodovanci. V naših krajih je to določilo, kolikor je meni znano, zares upoštevala samo sodna uprava. Vsem drugim upravičenim zahtevam invalidov, vojnih vdov in sirot bi se dalo s decentralizacijo invalidskih oskrbam prav lahko ugoditi.

Sempeterska vojašnica v Ljubljani,

kjer so nastanjene vse osrednje slovenske invalidske institucije (invalidski dom, protetna delavnica, invalidska organizacija i. dr.) ter stanovanjsko sodišče.

Pogled na »palaco« ljubljanske bolniške blagajne

in gradbo nove delavske zbornice. Ti dve stavbi bodeta živ dokument »demokratske« soc. politike (bolniška blagajna) in našega dela na tem polju (del. zbornica, katere stavba je predvsem zaslug dr. Gosarja in sedanjega magistratnega gerentstva).

□ S. M. Jakoba † V zavodu šolskih sester je umrla S. M. Jakoba in je bila te dni pokopana. Bila je živa priča svetosti rajnega Slovence. Spomini na Slovence so bili najdragocenejši.

□ Ne le 60, ampak 71 stanovanj je oskrbela mestna občina za to jesen. 60 jih je v štirih novih stanovanjskih hišah v Smetanovi ulici, 11 stanovanj pa je dala adaptirati v znani Hoffmannovi hiši, ki jo je kupila zaradi tega, da se regulira Tatenbachova ulica in njen prehod na Mlinsko ulico. Oddaja je v tej hiši bila neka tovarna. Stanovanja bodo z malimi stroški prav v kratkem na razpolago. — Širokoustni socialisti seveda zamolčijo delavstvo, kako občina v vseh možnostih išče sredstva in prostore, da omili stanovanjsko bedo.

□ Nezgode. Delavec Jakob Klaneček je snal zid na tovarni Tement na Glavnem trgu. Nenadoma pa se je lestva, na kateri je stal, izpodnesla in padel je s tako silo na tlak, da je obležal. Prepeljan je bil v bolnišnico. — V tovarni Freund zaposlena delavka Marija Dolenc je pri padcu dobila težke poškodbe na dolnjem delu života ter so jo morali prepeljati v bolnišnico.

□ Teška kolesarska nesreča. V Vetrinjski ulici sta večeraj dopoldan trčila skupaj dva kolesarja. Dočim se enemu ni nič zgodilo, je drugi priletel z glavo s tako silo na pločnik, da si je izbil sprednje zobe, potolkel nosno kost ter se obšutno ranil na obrazu.

□ Opravičilo mariborskim študentom. Večera so izostale novice in ostali dopisi iz Maribora radi neke tehnične napake in jih danes objavljamo, v kolikor je to potrebno. — Uredništvo.

□ Upravičena kazen. V četrti zvečer je bil na Aleksandrovi cesti v gostilni Kurničič aretiran znani razgrajec in pijanec Rudolf Schifko, ki je zagrizen sovražnik Slovencev ter psuje in zmerja naš narod in državo ob vsaki priliki. Policija mu je prisodila 10 dni zapora, zaslužil bi pa, da se ga preda sodniji, da se izpametuje.

□ Konj ga je ugriznil. Ivan Čermenek, 37 letni hlapec pri trdnici Rogatsch je vozil z dvo-vprežnim vozom po cesti v Laifersberk. Nenadoma pa ga je konj zgrabil z zobini za nogo ter mu iztrgal skoro cela metla. Rešilni oddelek ga je moral prepeljati na dom, kjer se zdravi.

□ Ljudska univerza v Mariboru. V ponedeljek 17. oktobra prične državljanski cikel. O bistvu in namenu države bo predaval v ponedeljek ob 8. uri zvečer naš prvovrstni strokovnjak vsučilski prof. dr. L. Pitamic iz Ljubljane. — V petek 21. okt. predava o Prekmurju naš prvi domači zgodovinar prof. teol. dr. F. Kovačič.

□ Pridite danes popoldne ob 5. uri v Narodni dom k igri »Junaška deklica« (Ivana d'Arc), ki jo prireda članice stolne dekliške Marijine družbe!

Celje

REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA CELJSKEGA.

Za petek 14. oktobra t. l. ob 18. uri sklicana seja celjskega občinskega sveta je pokazala, kako se sedanja večina zaveda, da ji je v občini delo najsvetejša dolžnost, in tudi, da zna delati. Seja sama je potekla mirno ter je bila večina sklepov soglasnih.

Vsled seje finančno-gospodarskega odseka je mogel g. župan sejo otvoriti šele ob pol 19. uri. Po zaključku tajne seje je referiral pravni referent g. dr. Voršič in predlagal dolgo vrsto sklepov, ki so bili vsi soglasno sprejeti. Za finančni odsek je referiral g. dr. Vrečko: Okrajno glavarstvo je sklicalo že dve ankete v precehi zadevi regulacije Hudinje. Pri zadnji anketi so se stroški regulacije, ki naj bi znašali okoli 1 milijona dinarjev, delili procentualno na posamezne interesirane korporacije in privatnike. Po tem kalkulu naj bi mestna občina prispevala 15 odstot. vseh stroškov. Občinski svet je sklenil prispevati le 10 odstot., če bo delo stalo do 1 milijon dinarjev.

Gospodarski referat je podal obč. svet. gosp. Možina: Najvažnejši je pač sklep glede reorganizacije mestnega oskrbništv, ki požira silne vsote mestnega denarja. Ker se dosedajni načini štednje niso obnesli, je večina sklenila: 1. Vsa večja dela naj se oddajo zasebnim podjetnikom in sicer po tem razpisu. Samo manjša dela bo izvrševalo mestno v lastni režiji. — 2. Vsa stavbna dela (kanali, ceste itd.) se odvzamejo iz področja mestnega ekonomata in podrede mestnemu stavbnemu uradu. — 3. Po izvršeni delitvi dela bo gospodarski odsek predlagal spremembe v oboju. — 4. Mestne delavce sme sprejemati in odpuščati le župan, ne pa mestni oskrbnik. — Proti tem splošnim smernicam je govoril demokrat prof. Mravljak, ki je zahteval, da se o tej stvari razpravlja šele v proračunski debati, ko bo gospodarski odsek izdelal celotni predlog za sanacijo razmer v mestni ekonomiji. Zakaj se je temu zavlačevalnemu predlogu demokratov pridružil tudi socialist Komavli, že skoro razume. Večina pa je z zgornjimi sklepi manifestirala odločno voljo, da hoče z zdravljenjem razmer v mestni ekonomiji pričeti takoj.

Na podlagi tržno-obrtnega referata g. Lečnika se je sklenilo: Prošnja Alojzija Valanda za dovoljenje, da bi smel na Slovaškem trgu dvakrat v tednu prodajati lončarske izdelke, se radi zaščite domačih lončarjev odkloni.

Obširen referat socialno-političnega odseka je podal g. dr. Ogrizek, ki je poročal o stanovanjski akciji mestne občine.

Pri slučajnostih je obč. svet. Komavli revaltirati proti pretiranu visokim tržnim cenam na celjskem trgu in zahteval regulacijo cen. Vprašanje, ki je brez dvoma važno, je bilo oddano tržno-obrtnemu odseku v razmotrivanje.

Ob 19. uri 15 min. je gospod župan zaključil sejo.

(Prip. ur. Prejeli smo podrobno poročilo o vseh sklepih, pa ga v celoti radi pomanjkanja prostora ne moremo priobčiti.)

Esperantski tečaj za začetnike bo v kratkem otvoril celjski esperantski klub.

TAJINSTVENE SILE

hipnoze in sugestij

njih čudežna zdravilna moč, telepatski, vidovitost in mnogo drugih čudes naše duše pojasnjuje na lahko razumljiv način knjiga z mnogo praktičnimi navodili, ki se naroča za 28 Din pri »VEDA IN ZNANOST«, Celje, Razlagova 8A. 8069

Ptuj

Občinske volitve. V zmislu znane okrožnice JDS so tukajšnji samostojni demokrati napeli sile, da bi prišli sami na stranko, da bi šla z njimi v zvezo pri bodočih občinskih volitvah. Po napadih v »Jutru«, kjer so opsovali zaradi znane nezaupnice naše ljudi z besedolomci in jih opljuvali, imajo še drzno čelo, da s sirenskimi glasovi kličejo na pomoč narodnost in rajni narodni blok, da bi se naslonili na našo stranko. Nemara mislijo,

da so pozabljene persekucije od strani njihovih eksponentov, zaradi katerih je moral naš pristaja na vrat na nos v Srbijo, drugi pa iz službe. Tudi v Menonijevi aferi skušajo premamiti javno mnenje, češ, da so naši mestni svetniki prav tako krivi kakor g. župan, ki je po mestnem statutu odgovoren za poslovanje uprave. Vabila za skupni nastop so iluzorna. SLS je že glasovala enodušno za sklep, da pojde v volivni boj s svojo lastno kandidatno listo in pod svojim pravi imenom. S tem je postavljena na laž tudi govornica, da pojdemo z Nemci, kar so nam gospodje že opetovano očitali.

Cerkev sv. Ožballe je dobila novo streho, stolp se je prepleskal in v cerkev so napeljali električno razsvetljavo.

Kočevje

Kočevska NRS sklicuje sejo za 13. november. Takrat naj se ugotovi zlasti stališče, ki ga zavzemajo člani in krajevne organizacije do stanja, ki je nastalo s tem, da je postala SLS zaveznica NRS. — Da olajšamo članom in krajevnim organizacijam to težavno delo, jim pridemo mi na pomoč. Ugotovljamo, da kočevska NRS ni NRS. »Konkretni slučaj absolutno potrebni«, pravite. Evo vam jih! 1. Brzjavka — dr. Sajovic — Kočevje — od Zerstava. 2. Sumničarja in napadi na SLS v zadnji »Samoupravi« radi gimnaziji. 3. Zadnje skupščinske volitve NRS+SDS = 150 glasov za SDS. 4. Dr. Sajovic je sam izjavil, da je 11. septembra agitiral za SDS. Trdimo na podlagi teh dejstev, da je kočevska NRS Sajovicova SDS ravnotako pravo-verna kot je dr. Rajhova. Po tem naj se člani in organizacije ravnajo na seji. Stališče SLS napram kočevski NRS je s tem jasno označeno

Jesenice

Ogromno delo za izvedbo loterije katol. del. prosvetnega društva je takorekoč dogotovljeno. Koliko večerov ste prebili v društvenem domu, klonjeni nad pisalnimi mizami, kjer se pisali ti-soče naslovov, urejevali reklamacije, odgovarjali na brezštevilna vprašanja, vpisovali v razne zapise-nike, hodili razna pota, prodajali srečke, morali marsikatero grenko žaljivko vtakniti v žep mesto »kovača« za prodano srečko. Z eno besedo, pomagali ste, da se je tako častno izvršila ta velika na-loga. Za vso to požrtvovalnost, ki nima primere, pa vam loterijski odbor ne more dati drugega kot prisrčen Bog plačaj. Imejte vsi tisti, ki ste se žrtvovali za dobro stvar, da ste v resnici pripo-mogli v obilni meri za dobro stvar.

Tudi vsem tistim, ki so nam poslali raznih dragocenih darov ali na kakoršenkoli način pripomogli, da je bilo število dobitkov tem večje, darovalcem mlajev za našo 30 letnico itd., vsem povrni Bog. — Bog živi! — Loter. odbor kat. prosv. društva Jesenice.

Krekov večer, katerega je priredilo kat. del. društvo preteklo sredo, je posetilo lepo število društvenikov. Najbolj je ugaljal igrokaz »Ob vojski«. Pomenljiv je bil govor g. kaplana Križmana.

Danes zvečer otvori dramski odsek K. D. D. sezono 1927-28 z zgodovinsko igro »Dekle z bi-seric«. Naj ne zamudi nihče. Glavne vloge so v naj-boljših rokah, režijo pa vodi g. kaplan Košiček. Pri predstavi svira društveni orkester.

V sredo 19. t. m. je v društvu prvi društveni sestanek tekoče sezone. Udeležijo naj se ga vsi društveniki, kakor se je godilo druga leta.

Za novo povest, ki izhaja v »Domoljub« pod naslovom »V goliških plazovih«, katero je spisal tukajšnji rojak g. Savinšek, vlada na Jese-vskemu znani, drugič pa je bilo takoj po prevratu vsakemu znani, drugič pa je bilo takoj po prevratu tihočapstvo precej razvito v gornji Savski dolini, zato tudi tako zanimanje.

Novo mesto

Komisijiski ogled za zgradbo nove meščanske in ljudske šole v Novem mestu. Okrajno glavarstvo in Novo mesto razglasa: Mestna občina Novo mesto je predložila skice za zgradbo nove meščanske in ljudske šole v Novem mestu in predlagala poleg že pravomočno izbranega stavbenega prostora, da bi se določilo kot stavbeni prostor zemljišče štev. 295, 296 in 365 kat. občine Novo mesto, ki je tudi last mestne občine. Radi tega se odreja ogled stav-benih prostorov in razprava radi nove šolske zgrad-be v okvirju predloženih načrtov na sredo, 19. okt. 1927 ob 14. uri. Udeleženci se zberejo pred poslop-jem okrajnega glavarstva v Novem mestu. Vabijo se interesi in sosedje k tej uradni razpravi.

Tržič

V. prosvetni večer priredijo danes zvečer ob osmih skupno vse naše katoliške organizacije in bo posvečen Krekovemu spominu. Na sporedu je petje, deklaracija, govor in poklonitev stanov veli-kemu organizatorju. Vstopnine ni. Obilna udeležba na tem večeru naj priča, da znamo tudi v Tržiču ceniti našega Kreka!

Hrastnik

Vajeniška preizkušnja oblačilne zadruge se je vršila preteklo nedeljo v Laškem.

Nove stavbe. Na Dolu bo kmalu postavljen veliki društveni dom. Nasprotnike močno v oči bode.

Lep nov trgovski lokal si je uredil g. Župan v Hrastniku.

Uršnika

Orlovski odsek na Vrhniki otvori letošnje igralsko sezono z igro »Živa zakopana«, dramo v 5. dej. Prvič jo bodo igrali drugo nedeljo dne 23. oktobra ter se ponovi 30. oktobra. Vstopnice so v predprodaji pri g. Jezeršku v Rokodelskem domu.

Vič

Občni zbor Orla se vrši 20. okt. t. l. ob 8. uri zvečer v Društvenem domu. Bratje Orli, udeležite se običnega zbora polnoštevilno!

Letni občni zbor kat. prosvetnega društva se vrši 23. okt. t. l. ob pol 4. uri popoldne v Društvenem domu. Pridite vsi društveni člani in članice na ta občni zbor, da čujete poročila posameznih odborikov. Samostojni predlogi se morajo vsaj 3 dni prej naznati odboru.

Najcenejše

in najboljše modroce, spalne divane, otomane, žimo dobite pri trdnici

Fran Jager, tapetnik, Ljubljana, Sv. Petra nasip 29 pri Zmajskem mostu

Polepša

Was

ELIDA

IDEAL MILO-KREME-SHAMPOO

Zagorje ob Savi

Volivcev v TOI zbornico šteje zagorska ob-čina 170 in sicer trgovski odsek 75, obrtni 93, in-dustrijski 2.

Spomenik v vojni padlim so pričeli graditi na kraju, kjer je stal bivši Motezov hlev. Blago-slovljen bo spomenik spomlad.

Jutroci ni odgovorilo na vprašanje, zakaj demokratje iščejo posojila pri maščevalnih »klerikalcih«. Zato odgovorjamo mi s sledečimi fakti: Odlučen gospod, ki ni demokrat, je imel večjo vsoto denarja izposojenega pri demokratski posojilnici. Obresti je moral plačevati po 14%; zato je prosil pri naši posojilnici, da je demokratom vrnil. Drug gospod, ki je bil demokrat, je plačeval demokratski posojilnici po 10%, dobil je na prošnjo pri nas po 8% in je demokratom vrnil. Električna zadruga v Zagorju je plačevala dolgo časa nam po 8%, de-mokratom pa 10% obresti od posojila. Ljudska stavbna zadruga je prosila posojila pod garancijo občine; demokratje so ji ponudili po 1% dražje posojilo kot pa naša posojilnica. Naj zaenkrat zado-stuje to kot odgovor na vprašanje, zakaj demo-kratje iščejo posojila povsed drugod, samo pri svo-jih ljudeh ne. Zanimivo bi bilo najbrž tudi poro-čilo posojilnice v Izlahah in St. Lambertu, kako so zagorski demokratje žejni cenenege »klerikalneg« denarja. Z mnogo večjo pravico, kot je »Jutroci« nam očitalo maščevalnost, bi mi demokratom oči-tali oduševstvo, če bi imeli vsaj malo takega poli-tičnega sovraštva, kot ga ima »Jutroci« dopisnik.

Smrtna nesreča. Dne 14. t. m. se je v Birol-lovem kamnolomu smrtno ponesrečil delavec Ciril Jušič. Prvi strel mu je spodnesel tla, tako, da se je med kamenjem valil 80 metrov v globino. Ka-menje drugega strela pa je padalo na njega. Kljub temu je umrl šele dve uri po nesreči in je bil do zadnjega pri zavesti, tako da je prejel še svele za-kramente. Pokojni je bil beneški Slovenec, doma blizu Vidma, star šele 36 let. Poročil se je pred dvema leti.

Slovenska krajina

Občinske volitve razpisane. Po dolgem času je Slovenska krajina vendar dočakala razpis ob-činskih volitev. Vršile se bodo od 13. novembra naprej.

Ozkotirna železnica. Ob potoku Ledava se je proti kolodvoru v D. Lendavi zopet začela graditi ozkotirna železnica.

Četrti požar. V Rakičanu je zgorelo Stefanu Pertoci gospodarsko poslopje. Značilno je, da je bil pri omenjeni hiši v kratkem času že štirikrat požar.

Ruše

Gasilno društvo v Rušah napreduje ne samo po številu članov, ampak tudi v spretnosti in to-mosti. Ta mesec je storilo društvo mogočen korak naprej: nabavilo si je po požrtvovalnosti svojih članov in po posebnih darežljivosti občine Ruše, tovarne za dušik in drugih dobrotnikov novo dra-govno motorno brizgalno, ki je bila zadnje nedeljo slovesno blagoslovljena

Elektrifikacija Ježice.

Vsa informirana javnost tuk. občine odobrava in priznava velik gospodarski čin, ki ga je napra-vil naš občinski odbor s sklepom pogodbe z mestno občino ljubljansko o elektrifikaciji tukajšnje obče-ne. Edina izjema je demokratski občinski odbornik g. Hvastja, ki je v svoji strankarski zagrizenosti nasprotnik te gospodarske akcije, ker je prišla iz vrst zastopnikov SLS in socialistov, čeprav je ta v korist vsem občanom in seveda tudi redkim pri-stašem SDS. Ta gospod je čutil potrebo olepsati vlogo demokratskih treh odborikov na občinski seji dne 28. septembra t. l., ki so na željo prija-teljev d. d. »Elektrac« nameravali preprečiti sklep pogodbe z mestno občino ljubljansko, a so ostali osamljeni. Na njegova nestvarna izjavanja — na osebne izpade, ki si jih je v svoji objektivnosti g. Hvastja dovolil, ne odgovarjamo — malo odgovora, občanom in ljubljancem pa pojasnila:

Vprašanje elektrifikacije občine Ježice se re-šuje že skoro 10 let. Prvotno je skušala občina do-biti električno silo od elektrarne Česen v Tacnu in je že l. 1919. stvar tako daleč dozorela, da se bi bili že drogovi za daljnovid pripravljeni in da se si posamezniki dali instalirati električno napeljava v svojih stanovanjih. Prehitela pa nas je električna zadruga v Sp. Šiški. Z oddajo toka tej zadrugi je bila elektrarna Česen izžepana in elektrifikacija Je-žice se je morala odložiti. L. 1925. je nameravala elektrarna Česen napraviti kot rezervno parno lo-komobilo. Pričela so se znova pogajanja z Ježico. Ker pa se je mislilo tedaj zaenkrat elektrificirati samo 3 vasi Ježice, se je v to svrhu ustanovila »Električna zadruga«, ki je z elektrarno Česen dosegla popoln sporazum in vse formalnosti za sklep pogodbe so bile že rešene. Do realizacije te pogodbe pa ni prišlo, ker so gospodje firme »Trans-formator« tik pred podpisom pogodbe za intesni-ralne lastnike elektrarne Česen za povečanje njihove vodne centrale, kar pa v doglednem času vsled finančnih težkoč ne bo izvedljivo.

Ze pred tem t. j. 19. sept. 1924 pa je občina stopila v stik tudi z d. d. »Elektrac« v Ljubljani. Toda ponudba te družbe je bila nesprijemljiva. Vse omrežje visoko- in nizkonapetostno ter transforma-cijsko postaja bi naj bila zgradila občina ozir. za-druga na lastne stroške. (1 km omrežja za daljnovid bi stal 45.000 Din, 1 km nizkonap. omrežja 90.000 Din, transformatorska hišica z aparatom 75.000 di-narjev). Omrežje visoke napetosti pa bi morala ob-čina odstopiti »Elektrici« brezplačno v last. Električni tok bi si bila »Elektrac« zaračunavala po 6 Din za kv. Razumljivo je, da se na tej bazi pogajanja niso nadaljevala. »Elektrac« je nato pričela ponovno ponudbami 23. nov. 1926 in 16. dec. 1926, ki se pa bistveno niso razlikovali od prvotne in jih niti občina niti zadruga vsled pretiranih zahtev »Elek-trac« ni mogla akceptirati, ker ni mogla občanov prepustiti Elektri v popolno gospodarsko eksploa-tacijo. (Vse ponudbe so občanom na vpogled pri-županstvu.) Letos v juniju pa je stopila občina po-novno v stik z ljubljanskim komisarjem g. Mencin-gerjem in njegovimi svetniki. Prejšnji gerentski svetlet je bil namreč odbil. Pogajanja so se vršila par mesecev in pri občinski seji dne 28. sep-tembra t. l., ki so se je udeležili tudi gg. vladni

komisar Mencinger, ravnatelj mestne elektrarne g. ing. Čiuh, kar je g. Hvastja previdno zamolčal, ter gg. sosvetniki Pirc in Pust, se je sklenila pogodba, s katero so zadovoljni vsi občani, razen strankarske nestrpnosti g. Hvastje in njegovih dveh tovarišev. Nekaj tednov pred zaključkom pogajanj z Ljubljano, je bil o tem obveščen tudi g. predsednik »Elektre«, ki je izjavil, da se »Elektra« ne zanima več za Ježico, ker je njena električna sila izčrpana. Tik pred sklepom pogodbe z Ljubljano pa se je znova pojavil zastopnik »Elektre« s kratko ponudbo, glasom katere je Elektra pripravljena dobavljati električni tok 15 odstot. ceneje, kakor mestna elektrarna. Elektrifikacijski odbor je po temeljiti razpravi in posvetovanju s strokovnjaki to ponudbo odbil in sklenil predložiti osnutek pogodbe z Ljubljano občinskemu odboru, kar se je zgodilo pri že omenjeni seji. Zakaj se je odločil za **mestno obščino** in ne za **Elektro**? 1. Če je glasom izjave predsednika »Elektre« električna sila iste izčrpana, bi ta mogla dobavljati tok Ježici na škodo njene kvalitete. Izjava zastopnika »Elektre«, da namerava ta zgraditi v Medvodah večjo električno centralo, pač ni vzeti resno. 2. Mestna občina ima lastno elektrarno, sama tok producira in ga bo oddajala neposredno konsumentom. D. d. »Elektra« nima lastne elektrarne, ampak tok kupuje od papirnice v Vevčah, s katero ima sicer pogodbo do leta 1930. Kakor hitro bi pa prišlo do kakih sprememb pri enem ali drugem podjetju, kar se pri današnjih gospodarskih razmerah ponovno dogaja, ostane lahko »Elektra« brez centrale. Ljubljana nam nudi torej trdno garancijo za trajno dobavo toka, katere nam pa d. d. Elektra, ki je sama prekop-čevalka toka, ne more nuditi. 3. Mestna elektrarna je komunalno podjetje, ustvarjeno ne radi lastnega dobička, ampak predvsem zato, da zadošča potrebam ljudstva in je vedno pod kontrolo najširših plasti ljudstva, torej konsumentov ter oblasti (občinski svet, vlada); d. d. »Elektra« pa je trgovsko podjetje, ki gleda dobiček, kakor vsak trgovec, predvsem na lastni dobiček, je brez kontrole konsumentov in so torej ti tudi brez vpliva na njeno vodstvo, določanje cen itd. 4. Na podlagi dosedanjih izkušenj z »Elektro«, ki je stavila, dokler ni vedela za konkurenčne ponudbe, naravnost nesprejemljive ponudbe, se je dvomilo o iskrenosti najnovejše njene ponudbe. Četudi je ta vsebovala za 15 odstot. nižje cene, bi se ta ugodnost z različnimi klavzulami, kakršnih smo navajeni, zopet zmanjšala. Sicer pa je določevanje cen pri mestni elektrarni v rokah ljudstva, torej konsumentov, kar pa pri Elektri ni. G. Hvastja je v svoji veliki gorečnosti za d. d. »Elektro« tudi pozabil omeniti brezplačno cestno razsvetljavo, ki nam jo nudi Ljubljana. Pri tej je samo instalacija proračunjena na 35.000 Din, električni tok pa na podlagi tarifa »Elektre« letno na 21.250 Din. O tej ugodnosti v ponudbi »Elektre« ni niti črke. Sicer je pa vsakemu jasno, da se gospodarski odnosi med Ljubljano in Ježico avtomatično vedno bolj poglobljajo. Le dolžnost zastopnikov obeh občin je, da obe občini čim prej strnejo v najhojše in najpriskrajše gospodarsko sodelovanje, kar bo v korist tako Ježici kakor Ljubljani. Prvi korak k temu sodelovanju je sklenitev navedene pogodbe, ki jo g. Hvastja v svoji res občudovanja vredni objektivnosti imenuje »partizanski čin«. Mi gremo mirno preko takih izpadov o ne-mogče jeze in užaljenosti in bomo že v bližnji bodočnosti presenetili g. Hvastjo z novimi »partizanskimi čini«, ki jih bomo napravili roko v roki z zastopniki mesta Ljubljane. Za elektrifikacijski odbor občine Ježice: Janez Sever, župan; Ahlin Vinčlo, Dimnik Miha, Dolničar Janko, Kos Lovro, obč. svetovalec in odborniki.

Restavracija Ljubljanski dvor

Vsak dan sveže morske ribe, najboljša letošnja portugalika in pristni kraški teran.

Vsak večer od pol 8. naprej igra salonski orkester. Vstopnina prosta. Odprto do 1. ure ponoči.

Za obisk se priporoča restavrater Pupovac.

Dopisi

Polzela. — Občinske volitve. SLS postavi za občinske volitve svojo kandidatno listo, katere nosilec je dosedanji župan in oblastni poslanec Anton Mešič. — Kakor silimo, pripravljajo tudi naši demokrate posebno kandidatno listo pod nekakšnim nestranskim gospodarskim imenom. Za nosilca liste, oziroma njih županskega kandidata še ne vemo, zdi se nam pa, da ga bodo težko dobili, ker nikdo ne želi propasti, če tudi pod lepo donečim imenom.

„Hlapec Jernej“ in njegova pravica.

Povest, spisal Ivan Cankar. V 9 slikah za oter priredil M. Skrbinšek. Režiser M. Skrbinšek. Snočni poizkus, predstaviti Cankarjevo stilo dovršeno parobolo na oder, ni prinesel uspeha. Ta umetnina je tako uravnovesena sama v sebi, v svoji stopnjevanju argumentaciji, v svojem epičnem lirizmu, da za oder prav tam, kjer je najmočnejša, nič ne ostane.

Na odru nastanejo slike, ki niso ne dejanja ne alegorije — indiferentni odrski stilizem, brez moči, podajanje elementa, ki ga ni. Treba bi bilo šele iskati tal, kamor bi se postavile te slike, če so sploh mogoče. Dostojno je učinkovala edino 7 slika, v župnišču. Izbruhni dvo- in trodelni skladi Cankarjevega parabolnega sloga so v načinu celotnega podajanja zveneli nemogoče. Glavno vlogot — Jerneja — je igral g. Skrbinšek. Stopnje svojih poti je razložil zarezal in proti koncu poglobljaj, a ni preprečeval in ogreval. Omeniti bi bilo še g. Cesarja kot župnika in g. Lipaha kot potepuha. Družina na sedmini in družba pred gostilno sta bili nemogoči. Igra se mogoče malo zboljša, bistveno pa se v tej smeri ne more spremeniti. F. K.

Kupujte srečke

efektne loterije za Ljudski dom v Novem mestu.

Zrebanje je nepreklicno 13. novembra 1927.

Izrebane srečke se objavijo v Sloven. in Domoljubu.

Kulturni pregled

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 16. oktobra: UKROČENA TRMOGLAVKA, komedija. Izven.

Ponedeljek, 17. oktobra: IDEALNI SOPROG, igra. Red D.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 16. oktobra ob 15. uri: ORLOV, opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 17. oktobra: Zaprt.

V operi se peje danes popoldne ob 15 uri opere »Orlova« z go. Poliščev v glavni vlogi. Predstava je ljudska in velja za njo znižane cene. — V drami pa se igra ob 8. uri zvečer Shakespeareja komedija »Ukročena trmoglavka«.

Mariborsko gledališče

Repertoar:

Nedelja, 16. oktobra ob 20 uri: BAJADERA.

Ponedeljek, 17. oktobra: Zaprt.

Torek, 18. oktobra ob 20. uri: PYGMALION. Ab. C. Premijera.

Mariborska premijera »Pygmalion« v torek dne 18. t. m. v režiji g. VI. Skrbinška znači za mariborsko gledališče dogodek prve vrste. Saj je to v Mariboru prvi Shaw, ki je danes pač najpopularnejši in najuspešnejši živeči dramatik.

Ljudski oder v Ljubljani.

V nedeljo, dne 23. oktobra t. l. ob pol 8. uri zvečer otvori Ljudski oder svojo letošnjo sezono, 16. od svojega početka in sicer s premijero izvirne slovenske igre »ZLATOKROG«.

V igri nastopajo sojenice Bele žene, nagajivi škrti in hudobni Zelenci, domačini obojega spola; mladi in odrasli, Benečani, lovci, rudarji in biriči. Dejanje je polno močnih efektov. Predvajajo se krasni plesi, ki jih je v narodnem duhu naštudiral Pino Mlakar; pojo se melodiozne Vodopivčeve skladbe, ženski, mešani in moški zbori, spremljani po salonskem orkestru glasbenega društva »Sloga«.

Prosveta

LETOŠNJE NOBLOVE NAGRADE.

Kakor vsako leto tako se bodo tudi letos odlikovali znamenitejši pisatelji in učenjaki dne 10. decembra, na obletnici Noblove smrti, z Noblovo nagrado. Ze sedaj ugibajo listi, komu se bo letos sreča nasmehnila. Švedski listi naštevajo imena nekaterih osebnosti, ki bi prišle pri tem v poštev. Od Nemcev sta pisatelja Thomas Mann in Siegfried Undset, nadalje je Anglež Hardy, Norvečan Olaf Donn, Italijanka Gracia Deledda in Francoza Gide in Claudel. Za medicinsko nagrado se imenujejo raziskovalec raka profesor dr. Fibiger, ameriški kirurg za možgane Eushing, Šved dr. Fahrlus, ki se bavi s fiziologijo krvi in slednjič v Parizu živeči Rumunec profesor Levaditi. Nagrado za fiziko dobi skoraj gotovo nemški učenjak Wathhaus, za kemijo pa švedski raziskovalec Fajans.

Ravno pred sto leti je izšla prva izdaja »I promessi sposi« (Zaročnica) izpod peresa slovitega italijanskega kat. pisatelja Manzoni. Ze 1823 je Manzoni sporočil Goetheju svoj načrt »o večji zgodovinski povesti, jeseni 1827 je pa izšlo delo v celoti.

Nova knjiga o Jugoslaviji. Hermann Wendel je dobil epigona v osebi graškega vseučiliškega profesorja dr. Josipa Matla, ki je zbral svoje eseje in jih izročil znanemu berlinskemu založništvu »Zeitschrift für Politik«, da jih izda kot posebno knjigo z naslovom »Entstehung des südslawischen Staates«. Isti namen kot Wendla je vodil Matla pri tem delu: informirati Nemce o državi SHS, ker so v še predvojni in povojni psihosi smatrali novo državo »kot simbol zla, sovražnosti in korupcije«. Delo je informativno za Nemce; ne pozabi pa — o tem bi se dalo govoriti — povzdigovati avstrijsko kulturo, ki ji želi — ohranjenja. V celoti je knjiga simpatičen pojav.

Drugi zvezek novel L. K. Lazareviča je prelozil Jan Hudec na češki jezik. Prevod je založil znano založništvo Otto v Pragi.

Širolin oratorij v zagrebškem gledališču. — Dne 16. t. m. bo izvajalo hrv. pevsko društvo »Kolo« v zagrebškem Nar. gledališču oratorij dr. Božidarja Širole: »Život i spomen sv. bratce Cirila i Metodija, slavenskih apostola.« Oratorij je isto društvo prvič izvajalo na letošnjem festivalu v Frankfurtu ob Majni, kjer je doseglo delo odličan uspeh. Solo bodo peli gg. dr. Viktor Berković, Julij Bette, Josip Križan in Vekoslav Klasić.

Sinočnja predstava »Graničarjeve« je izpadla nad vse pričakovanje. Danes ob osmih zvečer se ponovi. Ne zamudite posetiti predstavo, ker sinočnja publika je bila povsem zadovoljna. Vstopnice v predprodaji na Starém trgu 2-I od desetih dalje.

Ljudskim knjižnicam. Knjižnice po deželi se večkrat pritožujejo, da nimajo primernega branja za ljudstvo. Marsikaka teh knjižnic pa še nima niti Jakličevih Ljudskih povesti ali celo Finžgarjevih Izbranih spisov, ki jih z istim pridom bere izobraženi in preprosti Slovenci. Vse te knjige se lahko naroče pri Novi Založbi v Ljubljani. Do božiča bo tudi izšel nov zvezek Finžgarjevih spisov.

Slovensko Umetniško Društvo obvešča svoje člane, da je prišlo povabilo za udeležbo na »Jugoslovanski grafični razstavi« v Pragi od glavnega aranžerja g. Tomislava Krizmana. Razstavljeni

bodo le dela moderne smeri in to grafika, risbe ter mala plastika. Udeležbo treba prijaviti S. U. D. do 20. t. m. Obenem pošila priznalno pismo senatorja Antonia Garbassa S. U. Društva za sodelovanje na mednarodni grafični razstavi v Florenci, kjer je aranžiralo jugoslov. oddelek naše prosvetno ministrstvo s pomočjo Tomislava Krizmana.

Toneta Kraljica slika »Slovenska svatba«, katero je dalo založništvo Velhagen & Klasings v Berlinu iz razstave slovenske umetnosti najnovejše dobe, barvno reproducirati v velikosti 16x18 cm, izide v prihodnji številki Velhagen & Klasings Monatsheften.

SLIKAR PROF. IVAN FRANKO.

Včeraj 15. oktobra zjutraj ob šestih je umrl v Ljubljani v Gorupovi ulici slikar in znani ribar g. I. Franke. Pokojnik je bil rojen 16. maja 1841 v Dobju pri Poljanah. Oče mu je bil finančni lovec. Solal se je v Cerkljah in v Kranju in gimnazijo je dovršil v Ljubljani l. 1862. Slikarsko aka.čimijo je obiskoval na Dunaju od 1866, potem beneško do 1873. Na prošnjo ruske kneginje Zukovske je odpotoval na Kitajsko, da bi ponesel pismo ruskega carjeviču. Po vrnitvi se je naselil v Ljubljani, dokler ni l. 1878 dobil profesuro risanja v Kranju. Odtod je prišel pozneje na gimnazijo v Novem mestu in l. 1891 po smrti prof. Globočnika na realko v Ljubljani, kjer je ostal do upokojitve 1908. V mlajših letih je slikal večinoma nabožne slike za cerkve.

Za časa bivanja na Kitajskem je naslikal več pokrajinskih slik in zadnja leta je slikal razen portretov večinoma pokrajinske slike. V poslednji dobi je skušal posnemati inkarnal beneških slikarjev 16. veka in je bil ponosen na to, da je prodrl v to tajnost.

Bil je tudi pisatelj, ki je pisal članke iz slikarske in stavbarske stroke za »Zvon«. »Dom in Svet«, »Slovene«, »Oesterreichische Monarchie« in W. u. B. (Umetnost srednjega veka na Kranjskem), »Popotnik« (O varstvu umetniških, historičnih in prirodnih spomenikov).

S slikarstvom se je ukvarjal do zadnjega časa v svoji tihi delavnici v Mladiki. Pred tednom se je prehladil in 15. oktobra sklenil svoje delavno življenje v 87. letu starosti.

Profesor Ivan Franke je bil tudi organizator ribarstva v Sloveniji. Ko je prišel leta 1878 za suplenta v Kranj, se je v prostih urah povsem posvetil ribarstvu. Ze leta 1881 je priredil v kleti mlina na Okroglem prvo vališče. Leto nato je sezidal z vladno podporo novo vališče v Lajhu pri Kranju. Ze v prvih letih svojega ribarskega delovanja je napisal knjižico »Umetno ribarstvo«. Proučeval je ribarske razmere v naši domovini. Posebno pozornost je posvečal različnim vodam in proučevanju različne kuge. Uspeh svojega proučevanja je obelodanil v knjižici »Zboljšanje ribarstva v Krki« (1899) in znamenitem poročilu o kranjskih vodah in njihovi lavni, ki ga je priobčil v izvestju ljubljanske realke leta 1892. Leta 1889 je prevzel vodstvo vališča na Studencu, ki ga je spremenil v velik ribogojni zavod. Kmalu nato je ustanovil novo moderno vališče v Poljani pri Želimlju. Posebno temeljito se je bavil s proučevanjem ribje hrane. Leta 1905 je predaval na mednarodnem ribarskem kongresu na Dunaju o prehrani rib in o pomenu planktona. Za ribarski kongres v Vašingtonu (1908) pa je napisal obširno študijo o ribji hrani. V naše vode je zaplodel tri nove posrvi in sicer šarenko, zlatovčico in jadransko posrvi. Uspešno je sodeloval ko se je ustvaril kranjski ribarski zakon in na podlagi tega zakona izvedel revirno razdelitev, ki je še sedaj v veljavi.

Ko je začel izhajati »Lovec« je bil njegov glavni sodrudek, Slovenskemu ribarskemu društvu pa je bil vedno radovoljno na razpolago, kadar je rabilo njegovo pomoč in nasvet.

Glasba

Dr. Božidar Širola: Oratorij Sv. Ciril in Metod. To najnovejšo odlično delo hrvatske zborovske literature, ki je prožeto pravega slovenskega in cerkvenega duha, izjaja v Ljubljani v soboto, 22. t. m. Hrvatsko pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba. Oratorij se odlikuje po plastičnem slogu, pisan je v arhaičnem tonu, v svoji harmoniji pa je preprost in v izpeljavi posameznih del le nekoliko izpomoderen. V posameznosti je delo mojstrsko izpeljano ter izredno zanimivo. To je navdušilo angleško družbo, da je sprejela dr. Širolov oratorij v uradni del letošnjih glasbenih svečanosti v Frankfurtu. Vsebinska je v kratkem sledeča: letopiseč Cnrorizac Hrbar je popisal življenje svetih bratov Cirila in Metodja ter bere ta življenjski svojim srotatom. V Solunu sta bila doma, Metod je bil že knez, a se je odrekel svetu in šel v samostan, ko je bil brat Ciril še mladenč. Pozneje ga je pozval kar v Bizant, da bo součenc mlademu careviču. Tu spozna prave in pa poganke nauke. Ciril je obdržal svojo vero ter postal ugleden in učen. Tako je zmagal Janisa, ki je učil krivo vero in postal je bibliotekar cerkve sv. Sofije Dostojanstvenik je ljubil skromnega mladeniča-čenjaka, ter mu ponudil svojo hčer za ženo. Da se temu izogne, zbežal je iz Bizanta ter se skril v samostanu pri bratu Metodu. Car je poslal k Cirilu poslanice moravskega kneza Rastislava, da pride učiti njegov narod v pravi veri in v slovanskem jeziku. Oba sveta brata sta šla na Moravsko ter postala slovanska apostola. Zavidniki pa so ju zatožili papežu Hadrijanu in vsled tega sta morala v Rim na zagovor. Tu je Ciril težko obol el umrl, a brat Metod je nadaljeval započeto delo. To je kratka vsebina oratorija, ki je brez dvoma eno najpomembnejših muzikalnih del naše glasbene literature. Predprodaja vstopnic za sobotni koncert v Mtični knjižarni.

Sport

dopadejo. Stranka, ki je igro zgubila, je do krvi pretepla sodnika in njegovega tovariša. Stvar je prišla pred sodišče, in so tam takole rekli: štirje so obsojeni na dvamesečno ječo, dva na čimosečno, sodnik in njegov tovariš dobita vsak 4000 belgijskih frankov odkodnine. Prav. — Saj je čisto prav, da se tudi ženske udeležujejo v sportu, in mi to tudi zmeraj zagovarjamo, pospešujemo in priporočamo. So pa gotove meje. Naenkrat se ti porodi izrodek. Na primer na Francoskem; ne samo, da vadijo ženske tam nogomet, kar je že samo na sebi obsodbe vredno, šle so tudi še naprej in razpisale tekme za nogometno prvenstvo, v dveh razredih. Če je kakšna stvar na svetu, ki za žensko ni pripravna, je to gotovo nogomet.

Ker smo že pri žogah, pa povejmo še kaj o tenisu. Zadnji boj za Davisov pokal je prinesel lepo vato 40.000 dolarjev čistega dobička. Rekli

so, da bodo šli francoski zmagovalci po svetu okoli, v Avstralijo, Argentino itd. Pa bosta šla samo Borotra in Brugnon in Bousus bosta vzela s seboj. Karel Koželuh bo ob rivierii branil Bristolski pokal; njegovi češki rojaki so premagali Romune v lepem razmerju 9:1 (Avstrijci nedavno prav težko 8:7).

Izborna rokoborca Fincc Huhtanen in Poljak Sztetker sta borila v Berlinu boj, ki ga najbrž Berlin takšnega še ni videl. Izredne so kakovosti Huhtanenove, a Sztetker ga še prekaša; le prevelika napadalnost je Sztetkerja zdelala in se je slednji tako rekoč sam vrgel. To je oni Sztetker, ki ga v Ameriki nihče ni mogel premagati, ne v prosti rokoborbi in ne v grško-rimski, tudi Zalkin ne. »Sztetker verfiel auf die unglaublichesten Angriffsmethoden und erbrachte den Beweis, dass Ringkämpfe heute nicht mehr durch den Bizeps entschieden werden, sondern dass auch die taktische Einstellung von grösster Bedeutung ist.« To smo vedeli že prej, Sztetker je samo nov dokaz, da zahteva rokoborba poleg telesnih sposobnosti tudi izredne duševne sposobnosti. Trefje mesto si je priboril Kavan, četrti Leskinovič.

Heeney bo boksal 18. novembra s Sharkeyem, 12. rund. Izid boja bo tudi dokaz Paolinove kvalitete, ki se je boril s Heeneyem svoj čas brez odločitve. — V izredno dogočenem boju je premagal v 15 rundah Diener Wagerja po točkah in je postal zopet nemški prvak. — Po točkah je v boju na 15 rund vzel Loughran Mac Tigheu naslov svetovnega bokerskega prvaka poltežke teže. Tigheu je star okoli 40 let, Loughran 25 let. — Kakor bi bil razsajal silen vihar, takšna je bila dan po boju Dempseyja in Tunneya arena Soldier Fields, vse navzkriž in narobe. Na tleh je ležalo šest ponorejenih zobovij, trije tucati klobukov, dva površnika, en čevljev, več ključnih obročkov in ključev, 10 daljnogledov, vse polno kozarec, glasbeno orodje in slednjič — o prohibiciji! — okoli 500 praznih steklenic.

Arne Borg je plaval v Berlinu 880 y v 10:14½; nov svetovni rekord, ki pa morda ne bo priznan, ker ni imela plavalnica predpisanih izmer. — Zopet sta dve ženski preplavali Kanal, Gleitzejeva in Loganova, obe iz Londona, prva v 15 urah in 15 minutah, druga v 13 urah in 10 minutah. Cas Loganove je za poldrugo uro boljši kot rekord Ederlove. O Loganovi so najprvo dvomili, če je res priplavala čez, ker se na Francoskem pred startom ni nič oglasila; sedaj pravijo, da njen rekord ni dvomljiv. — 800 m je plavala ameriška vrsta v svetovnorekordnem času 9:38.

100 km je prevozil na dirkališču v Parizu Linari v 1:23:03, 400 m pred Brunierom je prišel na cilj. — Jean Rainaud je vozil na Jean Bouinove dirkališču v Marseille s kolesom 50 km v 1:11:16 (prejšnji svetovni rekord 1:12:30½); v 1 uri je prevozil 42.382 km in bo šel sedaj nad francoski rekord Marcela Berthe, 43.625 km.

V dvosedelnem aeroplanu se je dvignila Angležinja Elliot Lynn 6512 m visoko, svetovni rekord za aeroplane te kategorije.

Kako boš tekel, če ne ješ mesal« je dejal Nurnj Peltzerju. Glej o tem poseben članek. — Francoska luhkontletska zveza je priznala sledeče nove francoske rekorde: 1000 m Martin 2:26, skok s palico Vintousky 3.825 m, kopje Degland 60.975 metra. Sedaj pride na vrsto Duhourjev rekord v sunku krogla 14.875 m, doslej Paoli 14.69 m. — 32 let staraga Gabryja označajo Angleži kot najboljšega svojega atleta letošnjega leta; njegova forma je zmeraj stalna. Lorda Burghleya je v teku čez leso premagal že 30 krat ta pa njega samo dvakrat. — Švedski trener Holmer označa nemški način treniranja sprinterjev za najboljši na svetu. — V Amsterdam pridejo tudi Kitajci in Indijci. — 3000 m je pretekel Peltzer v 3:37, njegov veliki nasprotnik Eino Borg 3:57.9, Lagerström pa 3:59.5. — Kosale so se Avstrijke in Poljakinje, zmagale so Avstrijke 61:45; 100 m Schurinek 13.200 m, Wagner 27.8 itd. — Čehinja Kabanova 800 m 2:37.3, Sychrova 80 m leso 13.4, dva nova češkoslovaška damska rekorda. — V Amsterdamu ne bo več olimpijske vasi; čisto prav, slabe skušnje. — Švicarski maratonski tek je dobil Rieben, v 2:47:02, ameriški maratonski tek pri Newyorku pa med 150 tekmeči Michelsen v 2:33:11. — Na Angleškem se bo pričel 22. t. m. tek na 1000 milj (1609.33 km), zmagovalce bo dobil 1000 funtov, t. j. ca. 276.000 dinarjev. 2000 tekeve je prizgašenih, izključen bo vsakdo, ki katerikoli dan ne bo prišel v določenem minimalnem času na cilj. — Najznamenitejši dogodek v takih atletski zadnjih dni je Pentilov met kopja 69.88 m, nov svetovni rekord. Šved Lindström, ki je imel rekord doslej (66.62 m), je pa zalulil kopje (65.00 m) daleč, in tudi že 67.32 m, pa je prestopil. Seveda ga Pentilov rekord draži. Lindström je Šved, Pentila Fincc.

ČLANOM MOTOKLUBA »LJUBLJANA«.

Odbor pozivlja in prosi vse člane, da se sigurno udeležijo povorke na Olimpijski dan, dne 16. t. m. z klubovim znakom in zastavico. Zbirališče na velesejmskem prostoru ob pol 10. uri.

Odbor.

ŽREBANJE LOTERIJE

društva »Trgovske akademije« v Ljubljani nepreklicno 31. oktobra. — Srečka 10 dinarjev. Dobitkov 885. od 50 — do 100.000 Din Polkusite srečo, naročite takoj srečke!

Znameniti zgodovinski dnevi.

Dne 9. oktobra 1517 se je rodil španski pesnik Miguel de Cervantes Saavedra. 10. oktobra 1827 je umrl pri Londonu italijanski pesnik Nicolo Foscolo 11. oktobra 1902 so otvorili sibirsko železnico. 12. oktobra 1492. je Kristof Kolumb odkril Ameriko (otok Guanahani). 12. oktobra 1912 sta Srbija in Bolgarija napovedali Turčiji vojno. 13. oktobra 1752 se je v La Chaux-de-Fonds rodil mehanik Henri Louis Jacquet Droz. 13. oktobra 1822 je v Benetkah umrl italijanski kipar Antonio Canova. 14. oktobra 1552 je v Baslu umrl reformator Oswald Myconius. 14. oktobra 1852 je umrl v Freiburgu a. d. U. Friderik Ludvik Jahn, oče nemških telovadcev. 15. oktobra 1877 so Rusi pri Aladžadagu premagali Turke. 15. oktobra 1912 sta Turčija in Italija sklenili mir.

Šaš

ŠAHOVSKI TURNIR.

v London, 15. okt. (Izv.) Stanje po četrti partiji je sledeče: Partija Niemcovič-Bürger je prekinjena, Winter-Marschall remis, Rethis je premagal Vidmarja, Yates-Bogoljubov prekinjena. Coile je premagal Fairhursta, Tartakower-Thomas prekinjena.

V slučaju, da bi vsak komad imel določeno ceno

iznenadila bi Vas vrednost Vašega perila, katerega uporabljate tekom tedna.

4 moške srajce	Din 720—
2 ženski srajci	250—
2 para moških spodnjih hlač	140—
2 kombineja	300—
12 ovratnikov	120—
3 duc. žepnih robcev	600—
16 parov nogavic moških in ženskih	600—
2 pyjami	600—
2 pregrinjali za postelje	2'000—
1 beli namizni prt s serveti	1.200—
1 barvani namizni prt s serveti	750—
Otroško perilo	750—
Brisače in kopalno perilo	750—
Kuhinjsko perilo	500—
	Din 9.280—

V družini, ki šteje 4 člane, uporabi se perila tekom osmih dni skoraj za Din 9.500.—.

Kljub temu račun še ni popoln, ker pri tem še mnogo manjka. Ste li kedaj pomislili na to, ko ste izročili Vaše perilo na milost in nemilost perici. Ste li pomislili kedaj, koliko prihrano pomeni to, da perilo namesto da v najkrajšem času razpade, pride v Vašo omaro vedno popolnoma nepoškodovano.

Ne smete dovoliti perici, da ona po mili volji izbira sredstvo za pranje. Ne varčujte tam, kjer ni treba t. j. na milu. Ne pustite nikdar, da se z Vašim dragocenim perilom menca in riba, ko isto dosežete, ako namočite perilo v obilni Rinso-vi peni, a pri tem ostanete sigurni, da nič ostrega ne more priti v dotiko z Vašim perilom, kakor tudi nobena kislina ali pa drugo belilo, ki neusmiljeno razjeda Vaše perilo.

Stvari, s katerimi se mora posebno postopati, pustite na strani ter jih operite skupaj s perilom, katero peremo samo z Luksovo peno.

„Besednjak divjega moža“.

Sestavila Giovanni Papini in Domenico Giuliotti.¹

(Dalje.)

IGRALEC (ATTORE).

Je človek, ki ni nikdar »on sam«, ampak vedno in vselej »nekdo drugi«. In onega »nekega drugega« tudi ni, ker se je rodil iz domišljije nekega drugega.

Igralci, pa najsi še tako slavni, koncem konca niso nič drugega kakor lutke katerega-koli dramatičnega pisatelja.

Ti revčki se ponarejajo na znotraj in na zunaj na kaj različne načine ter so obsojeni, da celo življenje predstavljajo različne izmišljaje svojih pisateljev (pogosto druge vrste), ki se jim zdi, da fiksirajo in po opičje oponašajo mnogovrstne videze življenja na štirih lesenih deskah, ki so razsvetljene z električnim solncem ter obdane s stenami in pokrajinskimi kulisami iz poslikane lepenke.

In čim bolje se igralec v tem majhnem svetu, izumetničenem iz scenerij, oblek, lasulj, zlate pene in šminke, izpopolnjuje v tem, da z lastno umetnostjo utelešuje narejene stvaritve umetnosti, ki ni njegova, tembolj prenehuje biti človek, tem manj je v zvezi sam s seboj, tem manj je last samega sebe.

In ker je moral vse mogoče strasti vedno le fingirati, se nekega dne zave, da nima nobene več.

Kadar je izven odra, še zmeraj igra. Igra nehoti in neprestano z vsemi, ki so krog njega, predvsem pa igra s tistim koščkom ponečedene duše, ki mu je še ostala in ki ne ve več, če je njegova ali Hamletova ali Osvaldova ali Orestova ali Rabagasova.¹ Mogoče igra tudi, kadar spi, kadar sanja.

Igralčeva tragedija obstoji v tem, da mora videti v sebi komedijanta tudi tedaj, ko je komedija že doigrana.

Ce mu umre otrok, študira in igra svojo bol, mesto da bi za njim žaloval; če mu »pri-de veselje, sam Bog ve odkod«, ga izraža, ne da bi se zavedal, tako, kakor bi bil na rampi, kajti on nosi gledišče s seboj, ga ima v mozgu in krvi.

BARBAR (BARBARO).

Barbar je človek, ki še ni popolnoma civiliziran, to je še ne poneumljen in izmozgan; zato pa ga naši sodobniki, ki so okinčani z neskončno bolj kruto, rafinirano in hinavsko surovostjo, sovražijo iz dna srca.

Stari barbar je bil nekoliko preveč pretepaški in bebast; bil pa je odkrit, veren in zmožen vsakega zanosa. Današnji omikanci pa so izgubili vse barbarske kreposti, neverjetno pa so povečali in preobrazili njegove napake.

Barbari so delali pokolje z mečem; omikanci pa prinašajo pogubo z alkoholom, kokainom in dušičnimi plini.

¹ Polit. komedija Viktoriena Sardouja (1872).

Barbari so telo le redko umivali, omikanci pa si duše ne umijejo sploh nikoli. Barbari so se bali Boga in kralja, omikanci pa proklinjajo Boga in obglavljajo v pravem ali prenesenem pomenu svoje kralje.

DEBELI ČETRTEK (BERLINGACCIO).

Izginil je, kakor je izginil post. Danes ni več ne orgij ne bičanja, sploh nobenega dejanja, ki bi šlo do skrajnih mej.

Velika, enolična, zaprta in temna žalost, ki je še bolj žalostna in mračna, kadar se dela veselo, se je kot zadnja gobavost pri-jela človeške duše.

Ljudje ne verujejo več ne v paradiz pre-šičev ne v paradiz angelov.

Vsakega grize njegov lastni greh in ne ve več, da je greh tisti neizprosni notranji črv, ki ga gloda in okužuje.

Pride debeli četrtek in človek se ne sme-ji, pride post, človek se ne joče.

Suho in nesmrtno drevo, ne krepi ga no-beno upanje in zvija se zaman pod nebom, ki ga bo kaznovalo; v divjih mukah prenaša svojo bolest.

Glej človek!

TEHTNICA (BILANCIA).

Je zelo potrebna vsem tistim, ki jo zna-jo rabiti.

In ti so: Trafikanti (ki v Italiji prodaja-jo tudi sol), peki, štacunariji, boginja Temis in drugi pošteni obrtniki.

BONA FIDE (BONAFEDE).

Kakor hitro priznamo, da je kdo ravnal v dobri veri, ni nobena lumparija več taka, kakor je bila prej.

Kdo pa ne ravnal v dobri veri?

Dobra vera ateista obstoji v tem, da ravnal tako, kakor bi Boga ne bilo. Dobra vera tatu obstoji v trdnem prepričanju, da je tatvina nekaj čednega. Dobra vera morilca v veri, da so umori dovoljeni. Dobra vera prešuštnika v domišljeni nasladi prešušta. Midva pa praviva: »Ateizem je zločin, tatvina je zločin, umor je zločin, prešušstvo je zločin.«

Rajši manj besedi: Kdor naredi škodo, plačaj!

In če bi morali vedno plačati v razmerju s škodo, ki smo jo naredili, ne bi bilo na zemlji več toliko črepin.

DOBROTA (BONTA).

Pač, dober je treba biti, a samo do go-tove meje. Njegova dobrota pa naj preneha, kakor hitro bi se bilo treba upreti zmoti, krivici, grdobiji, zlu in hudiču.

To je tista dobrota, ki je vseč vsem so-vražnikom krščanstva, pa najsi bodo odkriti ali okrinkani.

In zato so ruski antikristi poveljali Ju-deža ter proglasili Tolstega za svetnika.

PAZDER (BRUSCOLO).

Ce ti pade pazder v oko, si pogubljen, kajti tisti, ki imajo bruno v očesu, se bodo pohujševali in govorili, češ, da ravnaš grdo otroki, da pretepaš ženo, da zastrupljaš oče-ta, da zapravljaš čast, da žališ ljudi na cesti ali pa da izdajaš domovino.

Premišljuje torej besede Evangelija in ljubša naj Vam bo gobavost kakor osebe, ki se pohujšujejo.

GROZA (BRIVIDO).

Ne spominjava se več, o kom so že govo-rili, o Poeju, o Baudelaireju ali o kom dru-gem, češ, da je ustvaril »un frisson nouveau«. A je še neki drugi umetnik, neskončno večji kakor tale dva, ki pripravlja za nas novo, recimo rajši: zadnjo grozo, grozo poslednje-ga dne, ki jo tako ljubko opisuje neki njegov učenec v lirčni pesmi, katera se začneja ta-kole:

Dies irae, dies illa
Solvat saeculum in favilla.

BRILJANT (BRILLANTE).

Briljante nosijo na prstih, jih obešajo na ušesa ali kam drugim kukavi bogatuhi (mo-ški in ženske), ki nimajo v sebi ničesar, kar bi se svetilo.

BARABA (BARABBA).

Judje prvega stoletja so bili strastni in na vse zadnje celo spoštovanja vredni ljudje. Izmed dveh, to je med Jezusom in Ba-rabo, so si izbrali Barabo, politično žrtov; izbirali pa so enostavno med smrtjo in svo-bodo, to je med dvema enostavnima, pa vzvišenima stvarima. Če bi se danes pojavil prav isti dilema, bi Judje sporazumno s Pi-latom dali zapreti Jezusa v umobolnico, mu-čenik Baraba pa bi postal v kratkem času državni svetnik, potem poslanec v skupščini in nazadnje, kdo ve, mogoče celo guverner v Jeruzalemu.

DOBRO (BENE).

Stari filozofi so si napejali možgane, da bi spoznali, kaj je najvišje dobro; kristjani so prišli do sklepa, da je to Bog. Moderni filo-zofi pa, prepričani, da je boljše sovražno do-bremu (kakor pravi italijanski pregovor), mislijo, na je najvišje dobro stolica rednega profesorja na kaki imenitni univerzi in krožek papagajev, ki ponavljajo njih modrost okoli katedra.

DOBRDELNOST (BENEFICENZA).

Je hudičev surogat za krščansko ljubezen.

BIJOLOGIJA (BIOLOGIA).

Bijologi so tisti učenjaki, ki ubijajo živa bitja, in kadar imajo pred seboj mrtvo tka-

nino, iščejo skrivnost življenja. Na podlagi te-ga so prišli do sledečega sklepa:

1. da izhajajo živa bitja iz mrtve narave polom naravnega razvoja; 2. da je duša, ozi-roma življenski princip, iznajdba metafizikov ter izvira iz babje vere divjakov.

Za novo cesto v Bistriškem jarku na Kozjaku.

Okrajni zastop marenberški si je v svojem novem sestavu pod gerentstvom župana iz Jan-ževskega vrha ter oblastnega poslanca Luke Der-žečnika ogledal koncem septembra tek. leta do-sedanja dela na okrajni cesti v Bistriškem jarku, ki so izpostavljena neprestanim poplavam hudo-urne Bistrice. Zastopniki občin in interesente iz Sv. Primoža nam Muto in Pernic so naglašali, da je potrebno zgraditi cesto do državne meje do po-toka »dvojih vod« in to tembolj; ker je tudi štajer-ska dežina vlada v Gradu sklenila zgraditi cesto do državne meje. S tem bi dobili iz Dravske do-line novo cestno zvezo proti Schwanbergu in Lon-ču (Deutschlandsberg) v Avstriji, kar bi obenem omogočilo izvažanje velikanskih množin lesa, ki se nahaja ob državni meji v Pernicah in Soboti. Do-sedaj namreč to ni bilo mogoče, kar je povzročilo našim lesnim trgovcem, ki so se zanašali, da se bo ta cesta z državno pomočjo že davno dogradila, ogromno škodo. Pri tej priliki se je izvolil za zgradbo te ceste poseben odbor, ki naj poišče po-trebna denarna sredstva bodisi pri interesutih samih, ali pa pri občinah, ki so na gradnji te ceste najbolj interesirane ter določi obenem nadaljne smernice.

S tem je torej stopila gradnja ceste v Bistriškem jarku v odločilen stadij. Ta cesta ni samo velikanske gospodarske važnosti radi množin lesa, ki čakajo na izvoz, tudi za turistiko bo pomembna, ker bo odprla dosedaj neznan in romantično lep svet tujskemu prometu in tvorila obenem izhodno točko za Golico (Kor alpe) in zapadni obmejni Kozjak.

Cerkveni vestnik

» Razpis župnije Podčetrtek je objavljen in sicer je treba vložiti prošnjo do 27. no-vembra t. l.

» Izvencerkveni sestanek ima Križan-ska moška Marijina družba prihodnjo sredo 19. okt. ob osmih zvečer v družbni dvorani. Zelo važno! Prosimo, polnoštevilno!

» Euharistični odsek akademске kongregacije ima nocoj pol sedmih v marijanski kapeli ure molitve z blagoslovom. Vabljeni tudi nekongrega-nisti.

» Rože svete Male Terezije. Karmelski samo-stan na Selu pri Ljubljani je v proslavo 30 letnice smrti Male Cvetke priredil in založil knjižico »Rože sv. Male Terezije«, po kateri bodo številni njeni častilci gotovo z veseljem posegli. »Rože« opisujejo vrsto čudovitih ozdravljenj na priprošnje male svetnice, vsa iz poslednjih let in med njimi več, ki so se dogodila v naši ožji domovini. Knjižica, ki jo odlikuje izklesan in jednat slog ter izbranolep jezik, se dobiva v prodajalni KTD (pri Ničmannu) v Ljubljani ali v karmelskem samostanu na Selu Cena: 5 Din je za lično in dosti obširno knjižico zelo zmerna.

Orel

Mariborsko orlovsko okrožje ima svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 23. oktobra 1927 ob 10. uri dopoldne v Zadr. gosp. banki v Mariboru, Alek-sandrova cesta 6-I., soba Zadr. zveze.

Hrušica. Dames ima orlovski odsek ob 3 po-poldne redni letni občni zbor v društvenem domu v Hrušici. Občnega zbora se morajo udeležiti vsi redni člani in starešine. Vabljeni so tudi podporni člani. Po občnem zboru je upisovanje novih članov. mladev in orličev. Starši, pošljite svoje sinove da-nes popoldne v naš dom. — Redna telovadba se prične v sredo ob 8. uri zvečer. Novi člani dobro-došli. Bog živi! — Odbor.

Najnovejša moda
Poudre Mon Parfum
Bourjois — Paris

Poizvedovanja

Izgubilo se je v torek ob 7 zvečer na gl. kolo-dvoru platno za stojnico (rantoča). Pošten najditelj naj ga vrne proti primerni nagradi na naslov: Ciglič, Stritarjeva ulica 7-I., Ljubljana.

Sol sv. Roka za noge

Ako raztopimo malo množino soli sv. Roka za noge v topli vodi, dobimo vodo, ki je nasičena z oksige-nom, ki čudovito dobro učinkuje na bolečo nogo in ustavi bolečine, ki so se pojavile vsled tiščanja čevljev. Ozdravi najbolj zastarele ozeblino, neznoasno srbečico, ki jo povzroča ozeblina, in vsako rano na nogi. Pri daljšem namakanju postanejo kurja očesa in trda koža tako mehka, da se morejo odstraniti brez noža ali britve. Prav gotovo je, da sol sv. Roka za noge popolnoma uredi najbolj zanemarjeno nogo. Ozki, celo novi čevlji postanejo udobni, kakor bi jih nosili že več let. Lahko poljubno hodite in več ur stojite na enem mestu, ne da bi občutili naj-manjše bolečine ali utrujenost. Velik zavojev sv. Roka soli za noge stane dinarjev 16.—. Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji.

Srednji devizni tečaj na ljublj. borzi od 10. do 14. okt. 1927.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
10.	13.55	10.955	8.015	276.65	56.74	224.22	168.40	310.—
11.	13.55	10.955	8.015	276.65	56.74	—	168.40	310.—
12.	—	10.955	8.015	276.70	56.74	—	168.40	310.75
13.	13.55	10.955	8.015	276.70	—	—	168.40	—
14.	13.54	10.955	8.015	276.70	—	223.5	168.40	—

Gospodarstvo

Produkcija premoga v Sloveniji.

Iz pravkar sestavljenih podatkov o produkciji premoga v Sloveniji za mesec avgust 1927 je razvidno, da je znašala ta mesec produkcija 170.502 toni napram 141.202 tonam v juliju ter 130.590 tonam v avgustu lani. Produkcija je torej od julija na avgust napredovala za 12 odstot., od avgusta lani na avgust letos pa za 13 odstot. Skupno je bilo v prvih 8 mesecih t. l. nakopanih 1.202.841 ton premoga napram 1.037.568 tonam v prvih 8 mesecih lani. Produkcija je torej letos za 12 odstot. večja kakor lani v istem času.

Oddali so premogovniki v avgustu t. l. (v oklepajih podatki za julij t. l.): železnicam 79.624 (15.216) ton, brodarstvu 338 (285) ton, industriji 58.914 (52.783) ton, raznim strankam 12.684 (11.393) ton; izvoz v inozemstvo je znašal 4.997 (4.058) ton, sami so pa porabili 10.891 (10.857) ton. skupno so torej oddali 167.448 (144.692) ton. — Oddaja se je torej znatno povečala: zlasti pri železnicah (za celih 14.000 ton) ter industriji (za 6000 ton). Kljub temu pa je bila za 3054 ton manjša kakor produkcija in so se za toliko povečale zaloge. Stevilo zaposlenih uradnikov je bilo letos v avgustu 267, paznikov 245 ter delavcev 8320.

Kako se je gibal produkcija in zaloge letos, kažejo sledeči podatki (v tonah):

povpr. 1913	132.250	?
povpr. 1926	139.880	55.727
1. pol. 1927	148.523	71.205
jujij 1927	141.202	67.715
avgust 1927	170.502	70.769

Tržno poročilo.

Ljubljana, dne 14. oktobra.

Les. Stavbni les vključno pozni stavbni sezoni gre živahno. Za Slovenijo je zlasti važen izvoz južne pokrajine naše države, v Dalmacijo. Stavbno giibanje v Splitu je izredno živahno in ni pričakovati njegovega opesanja, kajti po naših informacijah je na splitskem magistratu okoli 300 prostanj za nove zgradbe, kar kaže, da bo stavbno giibanje v Dalmaciji zelo živahno. Poleg tega je pričakovati z razvojem tujkega prometa v kratkem gradbe novih velikih hotelov, kar bo zopet ugodno za naš les. Opaža pa se, da Sloveniji manjka železniške zveze z morjem, ker mora vse blago iti skozi Karlovec. Zato je nujno potrebno, da se vprašanje železniške zveze z morjem čim hitreje reši. Poleg tega je ovira čim večjega našega izvoza v Split asfaltiranje tamošnjih dovoznih cest k postaji. Zato gre blago samo do postaje Split-predmestje in Solin. V zvezi s tem so tudi reklamacije za razliko med pristaniško in lokalno tarifo. Kupčija z drvmi se razvija normalno kakor tudi z ogljem. Čim dalje večje zanimanje je za testone. Poskušajo se delati sklepi za dobavo koncem marca, celo aprila 1928. Cene za južno sadje so letos visoke in izvoz prav živahen. Za razno rezano bukovino prekomorski trg stalno povprašuje. Zanimanje je tudi za nove hlode. Letos se pretežno povprašuje za hrastove pragove ne samo v Italiji, ampak tudi v drugih državah ob sredozemskem morju. Zato je našim producentom priporočati, da delajo normalne hrastove pragove, ker je odjem siguren. Zanimanje je nadalje za brozjavne borove drogeve pristanišče Sušak. Zunanji svet se nadalje zelo interesira za naš okrogli les, ker naša produkcija ni zmožna izdelovati prvovrstno fino blago, o čemur smo že toliko pisali in grajali, zato tudi ne more doseči bolj ugodnih cen. Na italijanskem trgu ni nobenih znanih izprememb, Francija poroča nadalje popolen zastoj. V slučaju da se sedanji položaj v Italiji vzdrži, je pričakovati znatnega odjema Romunska konkurenca za mehki les se prav občutno opaža. Kakor smo že nešteto opozarjali, bomo mogli konkurirati le s fino obdelavo lesa. Zato je potrebno zopet in zopet povdarjati, kako zelo važna bi bila pri nas šola za obdelovanje lesa. Merodajni faktorji naj začno razmišljati o tem in v slučaju, če se država ne pobriga za to, naj sprejme to šolo v svoj program oblastna skupščina, ki je za naše gospodarstvo največje važnosti in mu bo lahko, kakor se je na drugih poljih že izkazalo, veliko koristila.

Zito. Na svetovnih tržiščih ni izprememb. Količine na potu v Evropo se nahajajočega žita so znatne in pritiskajo cene navzdol. V žitni trgovini vlada stagnacija in je poslovanje omejeno na minimum. Iz Združenih držav ni novih poročil: iz Kanade pa nadalje prihajajo vesti o dobrem pridelku. V Chicagu so v teku tedna cene ostale skoro neizpremenjene. V Budimpešti tudi cene radi pomankanja prometa tako v efektivnem kakor termiškem poslovanju polagoma malenkostno naraščajo. Na našem trgu ni izprememb. Ponudbe skoro ni nikake. Kupuje le najpotrebnejše. Zlasti se občuti stagnacija v moki. Ker smo nad svetovno pariteto, izvoz ne konvencira in je malenkostno. Vag. blago notira danes v Ljubljani: pšenica baška 78—79 kg 2% 340 Din, koruza stara 240 Din, nova sušena 235, rž domača 325 Din, oves 235, moka 6g 470 Din. — Za prosa se radi obilnega pridelka v celi Sloveniji še nadalje imenuje cena 2—2,50; ajde, katere pridelek je v celi Sloveniji prav znaten, še ni dosti na trgu. Cena se giblje med 2,50—2,75 Din.

Fizol. Povpraševanje po fizolu za izvoz v Italijo je nekoliko ponehalo. Francija nadalje kupuje naš fizol. Cene so se ta teden v veletrgovini uvrstile: tako notira koks cirka 5 Din (prejšnji teden 4,75 Din), mandalon 4 (4) in ribničan 3,75—3,95 (prejšnji teden 3,75—3,85 Din). Za cipro-fizol (nazvan tudi prekladi) se plačuje 6—6,50 Din za lepo, na roko izbrano blago.

Krompir. Cena krompirja radi velikih ponudb nekoliko slabša. Plačuje se danes 0,85—0,90 (prejšnji teden 0,90 Din).

Zelje. Cene za nakup vag. blaga so se uvrstile od 0,75 na 0,90 Din, za kisel zelje so ostale neizpremenjene 3 Din.

Seno, slama. Cene so ostale neizpremenjene: za seno v balah prešano se plačuje 60—65 Din franko nakladalna postaja za 100 kg.

Hmelj. Zalec. 15. okt. (Izv.) Nakupovanje se vrši mirno po neizpremenjenih cenah. Zatece javlja neizpremenjeno čvrsto tendenco, kakor tudi Nürnberg, kjer je najvišja nakupna cena za dobro-barvno blago narasla na 315 mark.

Mast. Cene so neizpremenjene franko Ljubljana Din 2,65—2,7 za kg en gros.

Slackor. Kakor smo že med tednom poročali, je v inozemstvu radi ravnokar objavljenih cenitev produkcije v tekoči kampanji tendenca slaba in

so cene popustile in bilo pričakovati, da se tudi pri nas cene znizajo.

Kava. Zaradi že večkrat omenjenega valorizacijskega posojila Brazilije je tendenca za kavo čvrsta in se cene v inozemstvu vsak dan dvigajo. Tri nas pa, kakor smo že prejšnji teden omenili, še ni izprememb v cenah.

Riž. Radi dobre kvalitete letošnjega pridelka riža je tendenca tako za italijanski kakor indijski riž, ki pa ne pride za nas toliko v poštev, slaba. Cene so nekoliko popustile.

Slive. Letošnji pridelek je po količini v Bosni prav dober, dočim je pa po kakovosti slabši kakor lanski. Boljših vrst sploh ni dobiti kakor n. pr. blago 80 ali 70, 110 in 90 pa po zelo nizki ceni. Tendence je slaba. Cene so popustile.

Gobe. Nakupne cene za gobe so sledeče: najlepše belo blago prima kvalitete 50—55 Din, povprečno lepo blago 38—45 Din, slabo blago se pa sploh ne kupuje.

Orehi. Cene so radi obilnega pridelka v inozemstvu, zlasti n. pr. v Franciji nizke. Lepi orehi stanejo franko Ljubljana 6—7 Din.

Jajca. Dovozi jajc so se nekoliko izboljšali, cene so pa neizpremenjene. Povpraševanje je še nadalje malenkostno.

Solinski predmeti. Iz Frankfurta poročajo, da je sklenila solniška industrija jeklarskih predmetov zvišati cene za 10 %.

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 8. oktobra 1927. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 30. sept.) Aktivna: Kovinska podloga 479,0 (—10,2), posojila 1586,3 (+12,9), račun začasne zamenjave 230,1 (+0,1), saldo raznih računov 1292,5 (—4,5); pasiva: bankovci v obtoku 5913,8 (+150,4), račun začasne zamenjave 320,1 (+0,1), drž. terjatve 170,1 (—31,8), razne obveznosti 1219,8 (—90,3), bilančna vsota 9885,2, ostale postavke neizpremenjene.

Posledice ukinjenja carinarice v Celju. Celje, 15. oktobra. (Izv.) Par dni po razglasu ukinjenja carinarice v Celju, so zaostale direktne pošiljke za Celje v Mariboru. Kljub temu, da so se takoj odpisali dokumenti na razne car. posrednike in špediterje, ni blaga od nikoder, trdke posredujejo potom svojega osebjia, a rešitve ni. Marsikatera stranaka blaga ne bo sprejela, ker je blago bilo že oddano. Znani so slučaji, da je prišlo blago v Maribor v soboto, poslali so se vsi dokumenti, adresat pa še do danes ni nič prejel. Izostale so vse poštnice pošiljke. Trdke, ki so prej dobivale po 20 in 30 postnih zavojev na dan, ne dobe sedaj niti enega. Mariborska poštna carinarica je premajhna za promet Maribora in Celja, morala bo najeti še prostore. Tudi je mariborski kolodvor premajhen za prejem vsega blaga. Posledice so ogromni stroški za celjsko trgovino. Upoštevati je treba, da igra zamuda 1 ali 2 dni že naravnost velikansko izgubo.

Volitev novega predsednika Zveze denarnih zavodov v Zagrebu. Dne 28. t. m. se vrši izredni občni zbor Zveze denarnih zavodov v Zagrebu, kateri pripadajo tudi nekateri slovenski denarni zavodi. Ker se namreč dne 17. junija letos na rednem občnem zboru ni izvolil novi predsednik namesto odstopivšega dr. Vrbanca, se bo moral izvoliti sedaj.

Akcija za poživljenje prometa na zagrebški borzi. Z ustanovitvijo ljubljanske devizne borze je devizni promet zagrebške borze padel. Zato si hočejo Zagrebčani zopet oživiti svoj nekdanji živahen promet. Te dni smo čitali, da nameravajo uvesti terminsko poslovanje tudi za 7% invest. posojilo. Dadaže je borzna uprava razpisala pismeno anketo o efektivnem prometu zagrebške borze. Interesirajo se tudi za uvedbo novih papirjev na borzi.

Nagrade uspešnim perutinarjem. Tekom novembra bo vel. župan maribor. oblasti zanesljivim rejcem porazdelil brezplačne plemenske peteline rujava štajerske pasne. Samo oni, ki imajo resno voljo pričeti s čistokrvno rejo teh živali, naj se takoj ustmeno ali pismeno prijavijo na pristojnem okr. glavarstvu, kjer dobijo nadaljnje informacije od okr. živinorejskega referenta (drž. kmetijski ali veterinarski referent). Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti.

Cena vinskega mošta v Prekmurju. V poročilu »Vinska letina v Prekmurju« se je pisu vrnila ne-ljuba napaka. Mošt se ne prodaja po 7,50 in 8 Din, marveč le po 3,75 in 4 Din in se le za mošt najboljše kakovosti dobi 5 Din.

Izredno dobra letina krompirja. Maribor, dne 15. oktobra. (Izv.) Na štajerskem je izredno dobra letina krompirja. Obrodil je obilo in je zdrav. Kmetje ga imajo v splošnem čez domačo uporabo in ga odprodajajo. Dozdaj so kupci krompirja, ki ga pošiljajo v južne kraje, kjer je bila huda suša, kupovali posebno po Dravskem in Ptujem polju, kjer je krompir tudi preje dozorl kot v bregovskih krajih na obeh straneh Dravske doline. Po Dravski dolini je krompirja še precej na razpolago in kmetje čakajo na kupce. Cene so stalne od 1— do 1,50 za kilogram. Pri prodajanju poljskih pridelkov kmetje zopet uvidevajo, kako potrebno bo, da se odprodaja kmet. pridelkov in nakup potrebščin, nesloni na kmetске produktivne in nabavne zadruge. Do sedaj se je začelo delovati v tem oziru le na vinogradniškem polju in imamo nekaj že dobro delujočih združenj, četudi so danes težke razmere za to, a na vseh drugih poljih kmetске produktivnosti je kmet prepričan na prosto raznim nakupovalcem. Kmetске zadružništvo bo gotovo panoga, ki jo bo oblast s posebno vnenio gojila in podpirala.

Evropski kartel industrije dušika. Po poročilih francoskih listov se vrše pogajanja za ustanovitev kartela v industriji dušika, kar je v zvezi z nastajanjem evropske kemičnega trsta. Med drugim naj bi kartel razdelil razpečevalne sfere ter zaščitil evropske producente pred novim fabrikacijskim procesom naravnega čiljskega dušika.

Kartel evropske lanene industrije. Kakor poročajo iz Prage, se vrše pogajanja med angleško, belgijsko, češkoslovaško, nemško in francosko laneno industrijo pogajanja za ustanovitev kartela.

Razstave in gospodarske prireditve v Turinu 1928. V Turinu (Italija) se bo priredila v teku leta 1928. vrsta razstav in gospodarskih revij. Tako bo tam od aprila do oktobra 1928 velika kemična razstava, na kateri bojo razstavili svoje proizvode tudi inozemske trdke. Nadalje se priredi tekom leta razstava svile in mod, poljedelska in kolonialna razstava. Prijavnice se dobijo tudi v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Borza

15. oktobra.

Devizni promet je ta teden bil nekoliko slabši kakor prejšnji teden. Znašal je 13,0 milijona Din napram 14,1, ozir. 13,62, ozir. 13,9 milijona Din v prejšnjih tednih. Da je devizni promet bil ta teden manjši, je pripisovati zlasti majhnemu prometu v četrtlet in petek. V prvih treh dneh tedna je znašal promet nad 3 milijone Din, v četrtlet in petek pa pod 2 milijona. Znatno je bil promet v devizah Cu-

rih, London in Dunaj. Povprečno na dan je znašal promet 2,6 milijona Din napram 2,7 v prejšnjem tednu.

Berlin je bil mednarodno in tudi pri nas cel teden čvrst. Ta čvrstota je pravzaprav padanje devize Newyork zaradi počasnejšega tempa konjunkture v Ameriki. Potrebe v Berlinu je morala v torek kriti Narodna banka. Curih in Dunaj sta ostala neizpremenjena in je v teh devizah tudi intervenirala Narodna banka: Curih vsak dan, Dunaj v ponedeljek, torek in četrtek. London je bil tudi ta teden zelo čvrst. Kar velja za Berlin, velja deloma tudi za London. Radi višje obrestne mere v Londonu je šel denar v London in nastalo je znatno povpraševanje po funtih, dočim so se angleški nakupi žita in pšenice v Ameriki zmanjšali. Razen v četrtek je vsa potreba Londona morala kriti Narodna banka. Newyork je ostal pri nas neizpremenjen. Pariz je bil v ponedeljek zelo iskan, potem pa do petka ni bilo zaključkov.

Praga je bila neizpremenjena. Trst se je celo uvrstil; v Curihu pa je notiral v ponedeljek 28,35, v petek 28,45.

Na efektivni borzi v Ljubljani so bile v ponedeljek Strojne zaključene po 60, nato ponujane po 80. V ostalih papirjih ni bilo izprememb. Trg bančnih in industrijskih papirjev v Zagrebu je nadalje v stagnaciji in ni znanih izprememb. V Zagrebu in Belgradu so državni papirji tendirali čvrsto. V petek pa so v vojni odškodnini realizacije nekoliko potisnile kurz in se je promet zmanjšal. Na Dunaju je Kranj. ind. o. ponedeljka na torek popustila od 50 na 48, pozneje ni bilo prometa. Ruše v petek 36,5, Trboveljska 59,95, napram 55 v četrtek ter 32,90 v sredo, ozir. 61 v ponedeljek.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR

Mednarodna čvrstost Londona traja dalje, dočim je v prostem prometu v Ljubljani popustil na 276,50. Tudi Italija je tendirala čvrsteje. Iz Curiha je javljen kurz 28,35. V ostalih devizah ni izprememb.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 13,5525, Curih

10,955, Dunaj 801,5, London 276,70, Newyork 56,75 Pariz 223,25, Praga 168,895, Trst 310,5—311.

Curih. Belgrad 9,13, Berlin 123,78, Budimpešta 90,65, Bukarešt 3,24, Dunaj 73,20, London 25,25 Newyork 518,50, Pariz 20,555, Praga 15,865, Trst Ljubljana. (Prosti promet.) Devize: Berlin 13,55, Curih 10,955, Dunaj 801,5, London 276,50 Newyork 56,75, Pariz 223,5, Praga 168,40, Trst 310,5 28,35, Sofija 3,74, Varšava 58,10.

Trst. Belgrad 32,25—32,26, London 89,10—89,15, Newyork 18,27—18,29, Pariz 71,80—72, Curih 351,75—353,75, Dunaj 255,25—261,25.

Dunaj. Devize: Belgrad 12,47, Kodanj 189,85 London 34,49875, Milan 36,71, Newyork 708,4, Pariz 27,80625, Varšava 79,44. Valute: dolarji 706,75, angleški funt 34,445, dinar 12,40, češkoslovaška krona 2099,375.

Praga. Devize: Lira 184,5, Belgrad 59,45, Pariz 132,5, London 163,4, Newyork 33,745.

Dinar: Newyork 176,15, Berlin 7,93, London 276,5.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Drž. papirji v Zagrebu čvrsti. Na Dunaju Trboveljska 60,9 (včeraj 59,95), Ruše 38 (včeraj 36,5).

Zagreb. (Prosti promet.) 7% invest. pos. 84,5, agrari 55 bl., vojna odškodnina 400—401.

Trst. Adria 182, Assicurazioni Generali 4615, Cosulich 200, Riunione adriatica 2165, Tripovich 265, Split: cement 227, Dalmatia 96, Oceania 95.

Dunaj. Ponon-savska-jadran. 82,9, Hrv. esk. 10,8, Alpine 49,25, Greinitz 5,6, Leykam 11,8, Trbovlje 60,9, Ruše 38, Mundus 170.

BLAGO:

Dunaj, 15. okt. Na današnji borzi je prišlo do zmernih kupov. Prodala se je: Avstrijska pšenica 79 kg po 39,50 iz St. Pöltena, 78—79 kg po 39 iz Kilba, po 39,25 iz Herzogenburga, Manitoba pšenica 82 do 83 kg iz St. Pöltena po 54. Oves avstrijski 29,75—30,25, madjarski 30,25—30,75.

Chicago, 15. okt. Začetni kurzi: Pšenica dec. 131,125, marec 134,125, koruza dec. 76,375, marec 89,50, oves marec 48,75, rž dec. 96,75.

RADIO potrebščine

v največji izbiri stalno v zalogi pri

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Moda

Govoriti in pisati o otroški modi bi se komu zdelo absurdno; če pa pomislimo, s kako vneto skušajo matere obleči svoje otroke v čim lepšo obleko in s kakšno vneto šele pričakujejo otroci nove sezone, moramo priznati, da je prav vprašanje otroške mode važna komponenta pri duševnem razvoju otroka. Res je, da otroci analogno svoji rasti in živahnosti ljubijo čim bolj živo pisane barve, res je pa tudi, da se na njihova instinktivnost ne sme ovirati, gledati pa seveda na praktičnost in večjo dovednost otroka za mrz.

Zato se ni čuditi, da prav jesenska sezona nudi glede otroške mode vse mogoče vzorce in oblike. Recimo plašči: Te kaj radi obšivajo s kožuvinno in ker je ni treba veliko in ker gre za trpežnost, je običajna pristna kožuovina. Za dečke jemljejo največ angleško blago, ki pa naj bo nekako nevtralne barve, ki se barvno prilaga i ostalim delom obleke. Prvi vzorec na naši sliki nam predloži, kako se da s primitivnimi sredstvi napraviti okusen in praktičen plašček; nima gumbov, veže in sklaplja ga pas, ovratnik je pa naložen s kožuvinno. K plašču in li soglasju spada čepica iz istega blaga. Pri deklicah je plašč skoraj iste vrste, vendar je na njem več okrasja in mehkejših linij. Kar

se pa tiče oblek za šolske otroke, sta posebno posebejna vzorca na tretji in četrti sliki. Za dečke so zbira navadno sivo, sivo zeleno ali pa rujava blago. Zadnja dva vzorca sta pa, rekli bi, bolj »salonska«, to zlasti za sivo, ki so vezani na razne obiske in slične ceremonije. Na vsak način so pa ti vzorci jesenskih otroških oblek tako temeljito preiščeni, da se z njimi lahko okoristi tudi najsiromakejša družina in lahko osreči svoje otroke in jih navaja k zdravemu okusu.

Zapestnice. Zapestnice so danes skoro nepogrešljiv atribut, zlasti večernih toalet. Ne gre za to, ali je zapestnice iz pristne kovine ali kar že, bit' pač mora, pa naj bo magari v celoti cenena imitacija. Priljubljene so iz slonove kosti, pa dobro iz rezljane, ali pa obroči, posejani s pisano barvano mi biseri. Zlasti so pa priljubljene zapestnice iz pisanega, to se pravi mešanega zlata, kar daje bolj efektne svetlobne odbleske.

Kratka kožuvinasta jopica je za to in prihodnjo sezono zelo priljubljena. So napravljene iz mehke, prožne kožuvine, izbegavati je pa vsako vidno težo ali okornost. Barve so poljubne, v navodi so pa najbolj svetle.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 810, Breslau 815.8, Barcelona 844.8, Praga 848.9, Leipzig 865.8, Sebestyady 879.5, Stuttgart 879.7, Toulouse 892, Hamburg 894.7, Frankfurt 898.6, Brno 441.2, Rim 450, Paris 458, Oslo 461.5, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Dunaj 517.2, München 585.7, Budapest 555.6, Varšava 1111, Carigrad 1290, Königswusterhausen 1250.

Nedelja, 16. oktobra.

Zagreb: 20.30 kvartet Vlahović - Molnar. — Praga: 11 koncert kvarteta: Sevilski - Lhotsky: 1. Z. Fibich: godalni kvartet, G-dur, op. 8. 2. Dvořák: godal kvartet, A-dur, op. 80. 16. koncert vojaške godbe, 19. prenos iz Brna: A. d. Albert. Nižina, muzikal. drama — Leipzig: 20.30 koncert deškega zbora. — Stuttgart: 11.30 kot. služba božja. — Brno: 19. prenos iz gledališča: Nižina, muzikalna drama v 2 dej. — Rim: 20.45 Carmen (Bizet) 3. in 4. dej. — Langenberg: 20.15 zborovski in orkestralni koncert. — Dunaj: 11 koncert dunajskega simfoničnega orkestra, 16 orkestralni koncert, 19 moderna glasba (z uvodnim predavanjem): godalni kvartet, op. 30 F-dur (Eg. Kornauth), pesmi Prochaska, Horwitsa, Hauerja, Pliska, Berga, Korngolda, »Norac, igra v 3. dej. (Ibsen). — Budapest: 12 in 21 ciganska glasba. — Varšava: 20 koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba.

Ponedeljek, 17. oktobra.

Zagreb: 20.30 komorna glasba (Reissiger: trio G-mol, Schubert: trio B-dur). — Praga: 19.15 vojaški koncert, 20 koncerti solistov: I. Kurzova (klavir), T. Zenickova - Rochova (poje), V. Zitek (poje), L. Zelenka (cello). — Leipzig: 19 »Undine«, romant. zarov. opera v 4. dej. — Stuttgart: 20.15 proslava 150 letnice H. Kleista. — Toulouse: 21. Sevilski hrivec (Rossini). — Hamburg: 20 slovenski komorni koncert. — Rim: 20.40 večer moderne italijanske glasbe. — Dunaj: 20.45 koncert dun. simf. orkestra.

Torek, 18. oktobra.

Praga: 16.30 koncert (klavir in koncert). — Toulouse: 18.30 Aida (Verdi), 21 Sevilski hrivec, 21.45 koncert. — Brno: 19 arije iz Verdijevih oper, 20 komorna glasba. — Rim: 17.15 vokalni in instrumentalni koncert, 20.30 prenos iz gledališča. — Dunaj: 20 komorna glasba (iz Mozartovih del). — Budapest: 19 prenos iz opere, 22.20 ciganska glasba. — Varšava: 20.30 koncert. — Carigrad: 16 in 19.30 turška glasba, nato evropska, solo in glasovske točke.

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Andrej Andreć

Broširan Din 60—, vezan Din 76—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Izpred sodišča

»ROKE KVIŠKUL«

V vlažnih barakah prebivajo. Ne počutijo se dobro med nami. Kako bi se tudi? Tu, pri nas, zastirajo vsako obzorje visoke gore, tam so pa široke stepe ob Donu, kjer so zborovali po kozarih običajih in vse medsebojne spore obravnavali pred svojim lastnim vojaškim sodiščem. Svetovna vojna in revolucija v njihovi domovini jih je raztrgala po vsej zemlji, le v njihovi jih ni pustila. Šest jih je pred sodnikom. Sami bivši kozarski častniki. Prvi toži, drugi je tožen, ostali štirje pa prisegajo in pričajo. Mladi Kolja je bil pod carjem častnik najnižje šarže in je moral vedno skrbno salutirati pred Fedjo, svojim predpostavljajem. Tu v Ljubljani, pa se je Kolja skujal. »Bila sva res oba oficirja v Rusiji, in je bil nekaj več kot jaz!« je premišljeval. »Danes, tu v tujini, sem jaz uradnik in knjigovodja, on pa, nevednež, je samo sluga. Naj pozdravlja on mene!«

Fedja pa ni priznaval novih razmer. Strogo je zahteval od Kolje, naj ga on pozdravlja prvi. »Ne boš!« je rekel Kolja. »Kaj ne bom? Roke kviškul!« je kričal Fedja in že je krepko stisnil nepokornega Koljo za vrat z roko, z drugo pa je vlekel iz žepa nož, grozeč, da se ne ustraši niti najhujšega. Koljo so ga kmalu rešili njegovi tovariši.

Pred sodnikom se vojaško predstavila oba, Kolja in Fedja. Tudi priče pridejo in v strumini vojaški poziciji glasno ponavljajo slovensko priasego z izrazitim ruskim akcentom. Ko izpovedo, kar so vedeli, prijavi Kolja zahtevo, naj mu plača Fedja »spjat tisučev dinarjev« za bolečine. Fedja je še srečno odnesel kožo. Plačal bo samo dvesto dinarjev kazni in peldeset za odškodnino. Povrhu vsega bo moral poravnati še stroške in tudi taksa ne izostane. Kozaki nato vstanejo in z vojaškim korakom odidejo iz dvorane. Še iz veže se je čul razburjen Koljin glas, da bo za »spjat tisučev dinarjev« tožil Fedjo pred civilnim sodiščem.

VASOVALEC.

Fant Rado šeste je leta dvajset let. Pa ima že punco, šteje se kot sedmo Lovko. Pa kateri hodi, kadar le more v vas. Ali Lovka ima očeta, ki je, prav tak, kot poje pesem, še moč po stari veri in ne pusti, da bi se dekile pečalo že tako zgodaj s »smrkovci«. Rado pa nalašč za to, ker »starec« le še bolj lazi za Lovko in grbasta Mica iz podstrešja, ki izve vsako novico najprej, ta ve, povedati, da nemara tudi Lovka rada vidi, če je Rado blizu. Ko so hudi oča odšli v bližnjo krčmo na merico »ta žganega«, je Mica opazila, kako se je Rado splazil v kuhinjo, kjer je gospodinja Lovka. Brž je Mica odšla po »starega«. »Fant, kaj iščeš pri nas?« so dejali oča, ko so se vrnili iz krčme in so obenem — da bo bolj držalo — zgrabil mladega vasa valca za ušesa. — »Tole!« je odvrnil Rado in udaril Lovkinega očeta »knock-out« v obrač, da je moč takoj omedlel in obležal na tleh. Vnetega boksarja Rada pa je zapisal stražnik.

»Brani sem se!« trdi Rado pred sodiščem. »Sem že velik in se ne pustim vleči za ušesa!«

»No, že dobro, dva dni ne boste mogli vasa vati, boste sedeli pri nas!« je dejal sodnik. »Pa sto dinarjev boste plačali Lovkinemu očetu, ker ste ga do krvi!« Fant je nekaj zamrmral, da je to proti boksaarskim pravilom, vendar pa ne preveč na glas, ker bi ga sicer sodnik slišal in ta ne pozna šale.

MALI OGLASI

Vaška drobna vsilica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.

Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.

Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Starejša vdova

dobra kuharica, vajena vseh hiš. del, želi službe kuharice v župnišču. — Ponudbe na upravo lista pod: »Gospodinja« 8185.

Učenka

15 let stara, iz boljše hiše, bi se učila šivanja v modnem salonu, kjer bi imela stanovanje in hrano. — Ponudbe prosim: Trgovina, Gor. Lendava šte. 171. 8106

Strojna pletilja

sprejme delo na dom. — Naslov v upravi št. 8086.

Insertirajte v „Slovenca“

Prosle službe

Mesarskega vajenca

poštenih staršev, sprejme Podboršek Ant., mesar. Linhartova ulica 4.

Trg. pomočnik

prvovrstna moč, se takoj sprejme v manufakturno trgovino na Gorenjskem. Ponudbe na oglasni odd. »Slovenca« pod znako: »Agilen« šte. 8160.

Kateri TRGOVSKI POTNIK

potujoč po Hrvatski, Bosni in Dalmaciji, prevzame proti proviziji prodajo vpeljanega izdelka domače obrti? — Za naslov in izdelek se izve pri upravi »Slovenca« pod št. 8144.

KRAJEVNI ZASTOPNIK

za direktno prodajo pat. poljedelsk. predmeta, ki se mora šele vpeljati, se išče za takojšen nastop. Zahteva se znanje slov. in nemščine. Ponudbe na upravo lista pod št. 8146.

Dobri PRODAJALCI

(prodajalke) manufakture se takoj sprejmejo. — Tekstilbazar - Ljubljana, Krekov trg. 8156

ISCEMO STROJNIKA

za takojšen nastop. V pošten pride izključno le absolutno pošten, marljiv in vreden strokovnjak, ki mora biti strugar in imeti večletno prakso na večjih parnih žagah. Pism. ponudbe na L. C. Tschinkel v Ribnici. 8079

ZASTOPNIKE in ZASTOPNICE

za razprodajo srečk na obroke, išče Bančna poslovalnica BEZJAK v Mariboru. 5512

UČENCA

zanesljivega in sposobnega, sprejemem takoj v trgovino z meš. blagom. Adolf Remić, Mirna peč.

Šofer

popolnoma trezen in zanesljiv, se išče takoj za nov tovorni avto »Saurer« in osební avto. Prosilec mora biti izurjen ključavničar in železostregar. Slovensko nemško potrebno. — Ponudbe z navedbo dosed. služb, rodbinskih razmer (samci imajo prosto hrano) in zahteve plače na: Tovarna kopit - Loka pri Žusmu. 8067

Iščem pošteno, skromno, pridno služkinjo

ki zna kuhati. Opravljati mora vsa hišna dela pri rodbini 4 članov. Zglati naj se le tak, ki bi hotela stalno ostati v hiši in bi skrbela za dom. — Stanujem v malem mestu na Štajerskem. Ponudbe na upravo lista pod šifro »UCITELJ« 8112.

Poravnajte naročnino!

KURJAČA

izprašane, ki je zanesljiv in obenem dober ključavničar, sprejme Kolinska tovarna, Ljubljana

Dekle

pridno in poslušno, išče m za kmečko domače delo. — Trnovo, Ljubljana, Korunova ulica 12. 8190

Sedlar vajenec

se sprejme na hrano in stanovanje pri štet. Vinček - Tržaška cesta 9, Glince. 8206

KUHARICA

zaneslj. oseba, tudi starejša, se išče. V pošten pridejo dotične, ki imajo letna spričevala in po možnosti z znanjem nemščine. (Sobarica v hiši). — Ponudbe pod navedbo starosti in zahtevk na poštni predal 5, Ljubljana VII. (Spod. šiška). 8210

VRTNARJA

oženjenega, ki se razume na sadje in čebelo, iščem. Dobi lepo stanovanje in zemljišče v lepem kraju Slovenije. Ponudbe pod št. 8199 na upravo lista.

Duhovnik-penzionist

dobi službo; novo župnišče, tik postaje Uršna sela - Toplice. Plača po dogovoru. — Oglasi: Župni urad Toplice (Dol.).

ZASTOPNICE

za prodajo lukrativnih predmetov sprejemam proti visokemu zaslužku. — Vprašati 16. 17. t. m. od 2-4 popoldne v hotelu »Union«, soba šte. 98, Nittinger. 8231

KROJAŠKEGA POMOČNIKA

za fino delo, velike kose, sprejme v trajno službo Anton Vrhovec, krojač. Dravle št. 60. 8223

Poštenega vajenca

za glavnikaško obrt — sprejemam. Alojzij Bernik, Škofja Loka 54. 8226

Sprejme se takoj v trajno delo v vseh imitacijah lesovja dobro izvežban

pleskarski pomočnik.

Naslov v upravi: št. 8241.

Žensko pisarn. moč

najraje začetnico, sprejme trgov. podjetje. Ponudbe na upravo lista pod: »Začetnica« 8229.

Čevljarske vajece in učenke

za presilvalke sprejme VOIKA, Krekov trg 10.

Drž. vpokojenci

in drugi dobijo stalen zaslužek pri novem podjetju v Ljubljani. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod št. 1509-8170.

PRODAJALKO

za trgov. z meš. blagom, samo dobro računarico, takoj sprejemam. Ponudbe s prepisi spričeval upravi »Slovenca« pod šifro »Prodajalka« št. 8163.

Pouk

POSTANETE TEHNIK

risar, mojster itd., s pomočjo teh. študij na domu (Fernstudien) — vse smeri. Obširni prospekt 10 Din. Lycée Industriel, Rue Enseignement, 37, Liège, Belgija.

Gimn. abiturientka daje INSTRUKCIJE

za nižje razrede srednjih šol in lj. šolo. Naslov v upravi lista pod št. 8117.

MISS FARLER

angleške ure — Dvorakova 3, III. nadstr.

Pasojila

3000 Din

kdor posodi za 6 mesecev proti dobrim obrestim, mu preskrbim dobro službo. Ponudbe na upr. lista pod: Varso 33.

Stanovanja

Preselitve

s pohištvenimi ali plato-vozovi, brzo in najcenejše spedičija »Slovenia Transport«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36, telefon 2718. 7734

ODDAM SOBO

opremljeno, z električno lučjo, posebn. vvhodom, v Zavodni št. 89 pri Celju.

1 ali 2 GOSPODIČNI

sprejemam na stanovanje z dobro tečno hrano ali brez nje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8184.

GOSPOD

se sprejme na stanov. in hrano. — Zelena jama 139.

STANOVANJE

dobi zastoj z oskrbo hiše oženjen par brez otrok ali zanesljiva ženska. — Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 8188.

KRASNA soba

za dve osebi, se odda s 1. novembrom. — Naslov se poizve v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Soba

lepo in prazno, s poseb. vvhodom, v sredini mesta, iščeta dve solidni gospodični, koji sta ves dan odsotni - za takoj ali s 1. dec. Plačata dobro. — Ponudbe pod: »Solidni« na upr. lista pod št. 8096.

Stanovanje

v sredini mesta dobi s 1. nov., kdor dá brezobrestno posojilo. Ponudbe na upravo Slovenca« pod »Ugodno stanovanje«.

Sostanovalka

se sprejme. Naslov pove uprava lista pod št. 8224.

VEČ STANOVANJ

eno- in trisobnih, 15 minut od centra, odda »Posredovalec« — Sv. Petra cesta št. 18. 8211

Ženitbe

Intelig. samec,

trgovec in gostilničar, s solidno gostilno v lastni hiši z večjim sadn. vrtom, se želi poročiti z gospodično ali pa vdovo brez otrok, 40-50 let staro, s premoženjem 100.000 Din. Brezskrbno, mirno življenje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod znako: »Dobra gospodinja« 8169.

Vrajem

Pisarniško sobo

v visokem pritličju odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani, Gledališka 8.

Odda se v sredini mesta

prostor za lokal

Ponudbe na upravo lista pod številko 8097.

Gostilna

se odda v najem. Poizve se v upravnistvu »Slovenca« pod št. 8207.

Odda se v sredini mesta

suh lokal

na dvorišču (50 m²), podstrešje in več kletí. — Naslov v upravi št. 8118.

Posestva

RESTAVRACIJA

v sredini trga Štajerske, je naprodaj. Hiša, gostil. prostori, dvorana, notar. pisarna, 8 opremljen, sob za tučce, vrt, dvorišče, gospod. poslopja z garažami. Izredno pripravl. za podjetn. Amerikana ali upokojenca. Cena Din 250.000. »Posredovalec«, Sv. Petra cesta 18.

636

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

76 elase

v tem med našim ljudstvom po deželi najbolj razširjenem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v veliki ali pa tudi v majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je »Slovenec« za insercijo ob vsaki priliki najbolj

76 elase

priporočljiv!

MALA VILA

se proda v Kamniku z gospodar. poslopijem. — Poizve se pri Rednaku, Velenje. 8228

Lepo posestvo

prodam z vsem gospodar. poslopijem, tik glav. ceste in železnice, četrt ure od Litije, Gornji Log 5.

Posredovalec

družba z o. z. Realiteta pisarna Sv. Petra cesta šte. 18

ODDA:

PISARNO, 2 sobi, blizu glavnega kolodvora. TRG. LOKAL, šentjakovski okraj, za trgovino ali obrt. LOKAL, manjši, za mlekarstvo, na Bregu. DELAVNICO, Glince, 55 m², elektrika, poceni.

Parcele

KOLEZIJA: po 15 in 17 D. BEŽIGRAD: po 30 Din. DUNAJSKA CESTA: od 15 Din naprej. TABOR: po 80 in 150 D. OŽJI CENTER: po 100, 125, 130, 140, 150, 300 Din. — »Posredovalec«, Sv. Petra cesta 18.

Posredovalec

družba z o. z. Realiteta pisarna Sv. Petra cesta št. 18

posreduje prodajo in nakup nepremičnin pod najugodnejšimi pogoji. Provizija plač. le tedaj, če se proda našemu kupcu! Kupci plačajo samo

1%

Kupne pogodbe in preise uredimo brezplačno.

Osrednja čipkarska zadruga

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priporoča cenj, občinstvu svojo veliko zalogo kleklanih čipk, pristno ročno delo iz la češkega lanenega sukanca. — Velika zaloga vseh vrst cerkvenih čipk. — Pri njej dobite tudi vse kleklarske potrebščine. — Vse po najnižjih cenah!

Kanarčki

pevci, ugodno naprodaj. Naslov v upravi: št. 8227

Orehova jedrca

lepo zdravo, letošnje blago, kupite najceneje pri Sever in Komp., Ljubljana

Proda se dobro ohranjen, železna

otroška POSTELJA

precej velika, pripravna za dva. — Cena zmerna. Ogleda se lahko: Žagar, Cerkvena ulica šte. 19, Trnovo. 8219

Psa

prve vrste volčje pasme, prodam. — Alojzij BERNIK, Škofja Loka št. 54. 8225

Kdo proda?

SREBRNE KRONE

kupi F. Čuden, Ljubljana, Prešernova 1.

PERNICE (tuhne)

se kupijo. Pism. ponudbe pod »Pernice« na upravo

Cunje

stare nogavice in razne volnene odpadke kupimo. — Ponudbe na upravo Slovenca pod »Cunje«.

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah črne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica šte. 4

PAR KONJ

z opremo in vozove, kupim. Ponudbe na upravo lista pod: Trgovina 8239

STARO OBLEKO

pohištvo kupujem. Dopisnica zadostuje. M. Prekuh (Gallusovo nabrežje 23).

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec pretužno vest, da je naš ljubljani oče, stari oče, gospod

Ivan Franké

silkar, profesor v pokoju

danes ob sedmih zjutraj po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, 17. t. m. ob pol 3. iz hiše žalosti, Gorupova ul. 3.

Ljubljana, dne 15. oktobra 1927.

Ivan, Lev, Vladimir, Helena, Darinka, Nelca in Anica, sinovi in hčere ter ostalo sorodstvo.

ZVITKE

(role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno in v vsaki količini v zalogi

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,

Selenburgova ulica 6/I.
Telefon šte. 2980

Nasa obit

KAVARNA
In sladolepna v Zagrebu, center, moderna, komplet inventar, napredaj. Potrebno 100.000 Din. »Posredovalec«, Sv. Petra cesta 18. 8212

Pletilni stroji

patent »Ideal« do sedaj neprekošljivi. Šivali stroji za pletenine, navijalni in krtačni aparati, železne mizice in druge potrebščine vedno v zalogi. — Pouk s stanovanjem v hiši. FRANK KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Posnemalniki

za mleko in plahte za vozove in konje pri znani domači narodni tiskarji FR. STUPICA — Ljublj., Gosposvetska 1.

Žimnice

modroce, postelne mreže, želez postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetne izdelke dobite na cene pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

»Juta«

zaloga vreč, Maribor, Aleksandrova 35 — ima vedno v zalogi vsakovrst. vreče v vsaki množini.

Železne peči

in štedilniki pri znani domači narodni tiskarji FR. STUPICA — Ljubljana, Gosposvet. 1.
Krušno moko n rženo moko vedno sveže, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Reizjeva cesta 24.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA, Stari trg 12 - Židovska 4.

ABONENTI

dobijo prav dober obed in večerjo za Din 78.50 na teden. - Restavracija pri »Zvezdi« — Maribor, Pod mostom 11 (pri drž. mostu).

Klaviirji

Tovarna in zaloga klaviirjev, prvovrst. instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben poudarek na popravila. Učlaševanje in popravila za Glash. Matleo. Konservatorij in druge inštitute se izvajajo od moje tiskarne. Točna postrežba, zmerne cene; tudi na obroke. — Izdelek klaviirjev R. WAR-BINEK — Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, I. nadst.

MOŠKI ČEVLJI

zimski, še dobro ohranjeni, št. 41, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

I. VARDIAN
Sisak 53. Hrv.

Priporoča svoje najboljši
Tamburice

V Mariboru

kupite galanterijo, drobnarije, parfumerije, vrvarke in pletarske izdelke - najugodnejše pri -
DRAGO ROSINA
Vetrinska ulica šte. 26.

Dr. G. Piecoli, lekarnar v Ljubljani priporoča pri prijmu in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

Želodčno tinkturo.

Delikatesna trgovina z bufetom

Fr. Kurinčiča

Maribor, Aleksandrova 31 se priporoča č. duhovščini kakor vsemu občinstvu za večkratni obisk.

Pozor društva!

O prilikah 25- in 50-letnic i. dr. slavnost. prireditvah se najtopleje priporoča za fotografiranje skupin Foto-atelje D. ROVSEK, Ljubljana, Kolodv. ul. 34. — Za prvovrstno delo se jamči. Cene solidne.

Odlikovan na pariški razstavi

REJENČKA

sprejme boljša gospa v oskrbo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod značko: »Solčno stanovanje«.

SVARILO.

Obveščam vse, da moji ženi Rozaliji Glavan (po domače Žagarcij) iz Šice, nihče nič ne posodi ozir. ne proda brez denarja, ker jaz nisem zanjo plačnik. Alojzij Glavan.

OBVEŠČAM

slav. občinstvo, da se že javljena otvoritev salona v gostilni Usenik preloži na poznejši čas. — Ivan Usenik, gostilničar.

Krasni velurji, štofi

in PORHANTI, ODEJE in triko ZIMSKO PERILO v veliki izbiri in po nizki ceni v trgovini

Marija Rogelj, Ljubljana
SV. PETRA CESTA 26.

Elektrotehnično podjetje

Karol Florjančič

v Celju, Cankarjeva cesta 2

(poleg davčnega urada).

Inštalacije električnih naprav za luč in pogon, telefonov, zvoncev, radioaparatorov. Poprava elektromotorjev in vsakovrstnih električnih naprav. V zalogi: lestenci, svetilke, likalniki, motorji, števeci, žarnice itd. in ves elektromaterijal. Točna postrežba! Nizke cene! Proračuni brezplačno!

Prost ogled!

Manufakturno blago

vseh vrst, kakor sukno, velurje za plašče, doubl stoffe, barhende, flanele itd. Vam nudi vsled ugodnega nakupa še vedno po ujnižjih cenah edinole

J. Preac,
manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg šte. 13.
Poštni nameščenici na obroke.

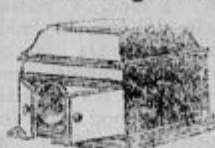

DOL

obvezo in glejte nove cene čevljev:
iz teletine moški 152.- Din
iz kravine moški 154.- Din
iz boksa moški 175.- Din
Gorski (gojzerci) 180.- Din
iz teletine ženski 152.- Din
175.- Din
iz ževreta ženski polčevlji 169.- Din
iz laka ženski polčevlji 189.- Din
iz ovčine otroški 30.- Din
iz teletine otroški 41.- Din
iz boksa otroški 54.- Din

Naročite takoj čevlje! Pišite takoj po cenik z več 1000 slikami. Industrija čevljev in veletrgovina **R. Stermechl, Celje, šte. 18.** Kar ne uga se zamenja ali vrne denar.

100.000 glasbil

gramofoni od 345.— Din, violine od 95.— Din dalje mandoline od 136.— Din, citre od 192.— Din dalje. Ročne harmonike od 85.— Din dalje, gitare, tamburice, vsa pihala itd. po izredno nizkih cenah s tovarniškega skladišča.

8 dni na ogled

Vsako glasbilo lahko vrnete, če ne uga

Velik katalog zastoj!
Zahtevajte ga takoj od tv. skladišča
MEINEL in HEROLD
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
MARIBOR št. 102

Talarje in birete

izdeluje po konkurenčnih cenah **FRANC HIMMELREICH**, krojaški mojster, Ljubljana, Pred škofijo 9 — in se preč. duhovščini najtopleje priporoča. 7888

Poniklovalnica

dvokolesnih, motornih in avtomobilnih delov, izloženih podstavk in vseh tozadevnih potrebnih del izvršuje po najnižjih cenah

Bogomir DIVJAK, ključavničar, Maribor.
Ključavničarska ulica št. 1.

Specialna trgovina sukna

Franc Bedič, Maribor. Aleksandrova cesta šte. 28

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega angleškega in češkega sukna po najnižjih cenah. Najmodernejše velurje in ripse za damske plašče.

Preselitev mesarije.

P. n. odjemalcem naznanjam, da sem premestil svojo mesarijo iz Frankopanske ulice št. 15 v DVOŠAKOVO ULICO, v lastno hišo, št. 4, na vogal Kralja Petra trga. Zahvaljujem se za zaupanje, ki sem ga užival v prejšnji trgovini, ozir. mesnici 20 let in prosim, da mi cenjeni odjemalci taisto tudi v novih prostorih ohranijo naklonjenost.

FRANC HOHNEC, mesar.

Med. univ. dr. Leo Šavnik

specialist za ženske bolezni in porodništvo
ordinira od 10—12 in od 2—4
LJUBLJANA, TAVČARJEVA (Sodna) 6.
Telefon št. 26—14.

Svetovno znane

Lutz-ove peči

iz Bludenz-a in emaži-tablice z napisom ima v zalogi

ing. Mate Guzelj, Ljubljana-Siška,
Jernejeva cesta 5 — tik stare cerkve
na dvorišču pod Celovško cesto šte. 58.

Večje industrijsko podjetje v Ljubljani sprejme

potnika

vsestransko večšega, ki je pri trgovcih s specerijo v Sloveniji dobro vpeljan. Ponudbe z navedbo sedanjega delovanja je vpslati do konca oktobra t. l. na upravo lista pod: »Dobro vpeljan« št. 8131.

PUH - PERJE

R. MIKLAUC, LJUBLJANA

Lokali

ZA LEKARNO, ki se na novo ustanovi, in še trije trgovski lokali se oddajo v najem v novi občinski hiši v Gornji Radgoni, predvideno s 1. novembrom t. l. — Lokali odgovarjajo najmodernejšim zahtevam in leže na najbolj prometnem mestu trga. Stanovanja so na razpolago.

Interesenti si naj ogledajo lokale osebno. Pojasnila daje
ZUPANSTVO TRGA GOR. RADGONA.

ZAHVALA.

Ker v naši neizmerni žalosti, povodom strašnega udara vsled smrti našega ljubljene sina

Dimitrija

nam ni mogoče se zahvaliti vsakemu posebej za vse tople izraze sočutja, prosimo, da tem potom sprejmejo najprišrčnejšo in najtoplejšo zahvalo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena g. primariju dr. Gregorčiču za požrtvovalnost in zdravljenje, g. prelatu prof. dr. Francu Grivecu, g. prof. dr. Snoju, g. priorju Učaku, g. Torosu, gđc. Verne in ruski koloniji za vse njihove plemenite čine in podporo.

Enako iskreno se zahvaljujeva dijaškemu pevskemu zboru za prekrasne žalostinke, ter vsem darovalcem prelepih sopkov.

Rodbina Dimitrijeva.

Slovensko ribarsko društvo v Ljubljani
naznanja tužno vest, da je umrl njegov častni član
gospod

profesor Ivan Franke

Starosti slovenskih ribičev bodi ohranjen časten spomin.

V Ljubljani, dne 14. oktobra 1927.

Anton Janežič

knjigovoznica, črtalnica, industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

Ljubljana, Florjanska 14

Priporoča: svojo stalno zalogo mnogovrstnih salda-konti, štrac, journalov, šolskih zvezkov itd.

Vino naprodaj!

Kdor želi kupiti dobro črno namizno vino, naj se obrne na »Prominsko seosko blagajno« v Čitluku, z. p. Oklaj, Dalmacija.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predelumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzojavke: Kredit Ljubljana
Tel. 2040, 2457, 2548; Interurban 2705, 2806

ZAKAJ TEČE VES NAROD?

Deca, žene, mošje, vsi se udeležujejo nove tekme
ČOKOLADE MILKA SUCHARD
za veliko množino dragocenih nagrad. Samo pokusiti Suchardovo
čokolado je že pravi užitek. Bon se dobi v vsaki tablici po 1 in 2 Din.

Felix Toman
kamnoseški mojster
v Ljubljani, Resljeva c. 30

priporoča
bogato zalogo na-
grobnih spomenikov
od marmorja in gra-
nita, plošče za grob-
nice, marmornate
plošče za mobilije
po najnižjih cenah.

Klobučarna Ivan Kvas

TRGOVINA: Aleksandrova cesta št. 32.
DELAVNICA: Mlinska ulica št. 21.

Zaloga najmodernejših damskih in moških mode-
lov. - Priznane nizke cene. - Prvovrstno blago. -
Popravila se izvršujejo kar najhitreje in solidno.

Poročni prstani
F. Cuden
Ljubljana, Prešernova 1.

Najboljše šolske violine,

godala, potrebščine
in strune dobite le pri
muziku-strokovnjaku
bivšem učitelju
Glasbene Matice

Alfonz Breznik-u
Ljubljana, Mestni trg 3 (poleg magistrata).

ZOLČNI KAMENČKI

Interesantno brajuro o
uspešnem
zdravljenju
zolčnih kamnov
vam pošlje brezplačno
lekarja pri Održeniku
Praga II. Vyšehradská tř.
Pišite ako!

P. n. cenjenemu občinstvu naznanjava, da
sva pravkar **PREVZELA** dobro znano

gostilno-restavrarijo »Hotel Union« v Novem mestu.

Potrnila se bova, da postreževa svojim cenj.
gostom vedno z najboljšo domačo hrano in pristno
dolenjsko in štajersko kapljico. — Prav posebno
se še priporočava cenj. gg. potnikom in izletnikom,
ki so jim snažne hotelske sobe vsak čas na raz-
polago. — Cene zmerne, postrežba točna.

Vsako soboto domače KLOBASE.

Za obilen obisk prosiva
Pavel in Marija Jemc.

ZOBOZDRAVN.—ZOBOTEHN. ATELJE
primarij dr. med. Harpf
ZDRAVNIK in ZOBO-ZDRAVNIK
v Slovenigradcu

naznanja, da bo od nedelje, 30. oktobra t. l.
naprej izvrševal zobozdravniško prakso,
in sicer samo ob nedeljah od 8. dopoldne
do 4 popoldne.

„Spectrum“ d. d.
Inž. Kopista, Dubsky in Krstić
tvornica ogledal in brušenega stekla
Ljubljana VII
Medvedova ulica 38, telefon 343

Zagreb, Beograd, Osijek. Srednja: ZAGREB.
Zrealno steklo, portalno steklo, mašinsko
steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh
velikostih in oblikah, kakor tudi brušene
prozorne šipe, izbočene plošče, vstekljevanje
v med. Finu, navadna ogledala.

Pristno slivovko

droženko, brinjevec, konjak, rum, vse
vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vin-
skega kisa, kisa za kumarce dobite po
ugodnih cenah v trgovini

Gosposka ulica št. 19
Postrežba točna. — Na drobno in debelo.
Jakob Perhavec, Maribor
tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih
vin in sirupov.

Važno za krojače! Izšla je nova, velika
Knjiga krojaštva
za samouke v prirojevanju. Tretja, prenovljena
izdaja v slovenskem jeziku. — Dobi se pri
A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7.
Zahtevajte opis knjige!

**Najboljša
reklama
so oglasi v
„Slovincu“!**

MIRFA

d. z o. z. za tehniko in elektro-
tehniko, Ljubljana, Resljeva 3
Telefon 21—63

Stalna zaloga električne žice
(Haekethalwerke) in gole
bakrene žice

Dobavi bakrene plošče, palice
in baker za pokrivanje streh

Lesene žaluzije

(rolete) za okna
si nabavite najceneje pri
A. KRČ
v Kranju
Kokriško predmestje 70
Slovenija.

15 letno jamstvo

Svetovno znani naj-
boljši šivalni stroj je
edno le **Stöwer**
za rodbinsko in obrtno
rabo.

ZALOGA
L. BARAGA, Ljubljana
SELENBURGOVA ULICA 6/1
Telefon št. 2950.

Kralj. angleška parobrodna linija
ROYAL MAIL LINE
za JUŽNO AMERIKO
Brazilijo - Urugvaj - Argentino in
KUBO - CHILE - PERU.

Informacije se dobe brezplačno pri zastopniku:
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 26

**Sukno-doubl
kamgarn**
za moške obleke,
velika izbira
ugodne cene
R. MILLAUC „Pri školu“
Ljubljana, Ljubičeva ul.

Oglas

Komanda 8. žandarmeriskog puka u Ljubljani
namerava nabaviti za sve svoje podređene jedi-
nice: 100.000 pola koncept papira, 11 kg težine,
4000 pola boljeg kancel. papira, 5000 pola ovojn-
og papira za pravljenje kolerata, 2000 pola piv-
nika, 1000 pola indigo kopir papir za pisači stroj,
1000 koferta za novac slati.

Pozivaju se gg. trgovci, koji žele ove predmete
liferovati, da predlože svoje pismene ponude naj-
kasneje do 22. ovog meseca blagajniku ovog puka.

Nabavka će se ustupiti onome, koji ponudi
najpovoljniju cenu, kada ju odobri komanda žan-
darmerije u Beogradu.

Isporka se imade izvršiti odmah po odobrenju.
E. Broj 11.429 Komande 8. žandarmeriskog puka.

TVORNICA KEM. IN OLI. BAR. LAKOV. FIRNEŽA IN STEKALA
DRUŠBA Z. O. Z. LJUBLJANA

ORIENT

LAKI COPICI
TERPENTIN FIRNEŽ
STROJNO ODE FOLSKKE BARVE
UMETNIŠKE BARVE PRASNO ODE
PRAŠNO ODE PRISTE ODNATE BARVE

PRODAJALNA
DUNAJSKA C. 14
LJUBLJANA

POLEGO TRGOVINA
SCHNEIDER I VEROVŠEK

PRVOVRSTNI MATERJAL—NIZKE CENE!!

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,
Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega
pohištva, žimice, zof, foteljeve i. t. d. po zelo
nizkih cenah.

Lepo posestvo

7 oralov, od katerih je 2 orala vinograda v do-
brem stanju, popolnoma opremljena gosposka hiša,
lepa lega, v bližini Maribora, se poceni proda
Posredovanje izključeno. — Ponudbe in inform-
acije pri gospej **SUZANI MARTINZ, MARIBOR**
Gosposka ulica št. 2, II. nadst. 8193

Mark Twain:

Kraljevič in siromak.

Pravljica za mlade ljudi vsake starosti.
Iz angleščine prevel: Jos. Poljanec.

»Žal mi je, da to slišim. Zmožen človek je bil
Ven in pogumen.«

»Zares je bil. Črna Bes, njegova punica, je še
vedno pri nas, ampak je ni tukaj, ker je potu na
vzhod. Čedna dečva, lepega vedenja in dobrega živ-
ljenja; še nikdo je ni videl več kot štirikrat na te-
den pijano.«

»Bila je vedno natančna — dobro se spominjam
— prijetna deklina in vredna vse hvale. Njena mati
je bila bolj razbrzdana in manj navena, čemerikavi,
zločesto babišče, a je imela več pameti kot jo take
po navadi imajo.«

»Vsled tega smo jo tudi izgubili. Ker je znala
prerokovati srečo z dlani in na druge načine, je za-
slovela kot coprnica. Zavoljo tega so jo po postavi
pekli na počasnem ognju do smrti. Močno sem bil
ganjen, ko sem videl, kako pogumno je prenašala
svojo usodo — ves čas, ko so jo objemali plamen
vedno više proti obrazu, ji osmodili redke kodre in
ji prasketali okoli sive glave, je psovala in preklin-
jala množico, ki je prodajala zijala, — preklinjala
jih je, kaj sem rekel? — V resnici jih je preklinjala,
in to tako, da človek ne bi slišal bolj mojstrskega
preklinjanja, ako bi tisoč let živel! Ampak njena
umetnija je na žalost umrla z njo. Ostali so pa še
nizkotni in slabotni posnetki, ampak pravega bogo-
kletstva ni v njih.«

Glavar je vzdihnil; poslušalci so sočutno vzdih-
nili in splošna pobizost je za hip obšla zbrano družbo;
tudi zakrknjeni izvržki, kot so bili ti ljudje, nimajo
otopelih čustev, ampak občutijo božno čustvo iz-

gube in tuge v velikih presledkih in v posebno ugod-
nik okoliščinah — kakor n. pr. v slučajih kot je bil
ta, ko je odšel s tega sveta duh in zmožnost, ne da
bi zapustil dediča. Vendar je močan požirek žganja
kmalu zopet povzdignil duhove žalujočih.

»Ali je morebiti še komu izmed nas huda pred-
la?« je vprašal Hobs.

»Nekaterim pač. Zlasti novincem — tako n. pr.
majhnim kmetovalcem, ki so bili čez noč brez po-
moči in lačni na cesti, ker so jim vzeli kmetije, da
bi jih izpremenili v ovčje staje. Šli so beračit, pa so
jih prijeli, privezali razgaljene od pasu do vratu k
vozu in jih bičali, da jim je kri tekla; nato so jih
džali v klade, kjer so jih ljudje obmetavali s kame-
njem; ko so bili prosti, so zopet beračili, a so bili
zopet bičani in povrh tega so jim odrezali eno uho.
V tretjič so šli beračit — kaj so ti ubogi zlodej
mogli drugega storiti? — pa so jih v razbeljenim
železom žigosali na licu, potem pa prodali kot sužnje.
Ko so pobegnili, so jih polovili in obesili. Taka je
njihova kratka zgodba, na hitro povedana. Drugim
izmed nas se je manj hudo godilo. Naprej Jokel, Bu-
ras in Janez — pokažite svoj okras!«

Poklicani so vstali, slekli nekaj svojih cunj in
pokazali hrbet, na katerem je bilo polno križema
potekajočih brazgotin in klobas, ki jim jih je začrtal
bič. Eden je odmaknil lase in pokazal, kje je nekoč
imel levo uho, drugi je pokazal žig na rami v obliki
črke P (potepuh) in pohabljen uho; tretji je rekel:

»Jaz sem Jokel, svoje dni sem bil imovit kmet,
sem imel ljubečo ženo in otroke — sedaj pa sem
nekaj drugega po imetju in poklicu. Žene in otrok
nimam več — mogoče so v nebesih — morebiti pa
tudi — na nasprotnem kraju — ampak dobri Bog
bodi zahvaljen, da ne bivajo več na Angleškem!
Dobra moja stara pošena mati si je skušala služiti
vsakdanji kruh s tem, da je stregla bolnikom; eden
njih pa je umrl, da zdravniki niso vedeli na čem,
pa so zgrabili mater, češ, da je coprnica, in so jo

sežgali vpiroči mojih otrok, ki so plakaje gledali. An-
gleška postava je taka! Pokonci, vsi, in kozarec v
roke! Tako; sedaj pa vsi napijmo tisti usmiljeni an-
gleški postavi, ki jo je rešila pred angleškim peklom!
Hvala, tovariši, vsem in slehernemu! Prosjati sem
od hiše do hiše — jaz in žena — in seboj sva nosila
lačne otročičke — pa so naju prijeli, razgalili zgornji
del telesa in naju gnali in bičali skozi tri mesta.
Pijte zopet vsi na zdravje usmiljene angleške po-
stave! Njen bič se je napil krvi moje uboge Marije,
tako da je bila kmalu odrešena vseh nadlog. Tam
na lončarskem polju je pokopana, varna pred vsem
zlom. Otročiči pa so stradali, ko so mene gnali od
mesta do mesta in bičali. Pijte, tovariši — ampak
samo eno kapljico — eno samo kapljico na zdravje
ubogih otročičev, ki niso živi duši nič žalega storili.
Šel sem iznova prosjačit — prosil sem skorjico kruha;
pa so me džali v klado in izgubil sem eno uho —
glejte, tukaj je ostanek! Zopet sem beračil in tukaj
je ostanek drugega ušesa, da me spominja na to. Vse-
eno sem zopet beračil — in prodali so me kot suž-
nja — tukajle na licu pod tem madežem mi lahko
videli črko S (suženj), ako bi se umil, ki mi jo je
vžgalo razbeljeno železo! Suženj! Ali razumete to be-
sedo? Angleški suženj! To je oni, ki stoji pred vami.
Pobegnili sem gospodarju in kadar me zasačijo —
prokletstvo nebes zadani postavo dežele, ki to uka-
zuje! — bom visel!«

Tedaj je glasen glas pretresel temni zrak:
»Ne boš! — In danes je konec tiste postave!«

Vsi so se obrnili in videli fantastično postavo
malega kralja, ki se je naglo bližala; ko je dospel v
svitlobo ognja, da ga je razločno videti, se je vsula
nadenj ploha vprašanj:

»Kdo je to? Kaj je to? Kdo pa si, mošič?«

Deček pa je neosupel in nezmeden obstal sredi
vseh teh iznenadenih in vprašajočih oči in je odgo-
voril kraljevsko dostojanstveno:

»Edvard sem, kralj angleški!«

LJUBJSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23. zvezek.
A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24. zvezek: A. Marby,
Hanka. Lužičko-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din. — 25. zvezek: Haggard, Hči resarja
Montezume. Din 30, vez. Din 42. — Storiček in njegovo burlesko življenje, 14 Din,
14 Din, vez. 22 Din. — 27. zvezek: Prezell. Otroci solca. Din 24, vez. Din 32.

Pri TEKSTILBAZARJU v Ljubljani, Krekov trg št. 10

se prične jesenska prodaja, cenejša, kot bi bila

RAZPRODAJA

V dokaz evo Vam cen:

V dokaz evo Vam cen:

Velika partija tirolskega sukna, moškega, 150 cm, močno, prejšnja cena Din 90— sedaj samo Din **56—**
 Modno križasto in rižasto sukno, 140 cm široko, prej Din 95— sedaj **76—**
 Fino moško sukno 140 cm v modnih barvah, prej Din 145— sedaj **100—**

Fino, čisto volneno double sukno 140 cm za vrhne suknje in raglane; prej Din 185— sedaj Din **120—**
 Čisto volneno moderno sukno 140 cm za damske plašče, prej Din 165— sedaj **95—**
 Fine moške, moderno izdelane suknene obleke, prej Din 980— sedaj **445—**

Izgotovljene suknene obleke za dečke prej Din 190— sedaj Din **100—**
 Elegantni moški klobuki, prej Din 110— sedaj **45—**
 Moške suknene vrhne suknje in raglani (Double sukno), prejšnja cena Din 1.160— sedaj samo **600—**

Fini, široki flanel barbant, zelo širok, perlini, prej Din 18— sedaj samo . Din **12—**
 Keper-barbant, najmočnejši, perlini, prej Din 19— sedaj **14—**
 Čisto volneno velour 140 cm širok, lahko blago za damske plašče, prej Din 155— sedaj samo **98—**

Ostanke prodajamo v prvem nadstropju za skoro polovično ceno.

Moderne športne čepice in najnovejše klobuke

za gospode priporoča

MARIJA SCHRAM v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11.

„Juniper“ zeleno francosko žganje je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodnim boleznim, daje apetit itd. — Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in trgovini. — Trgovci zahtevajte engros cene. — Glavna zaloga:

Vitomir Dolinšek, agentura „Juniper“ Celje, Gosposka ulica 26.

Prvovrstne glasbene instrumente

kakor gosli, citre, kitare in tamburice ima vedno v zalogi specialna delavnica za godala v Celju **VACLAV SCHRAMM**.

Velika zaloga pihal v prvovrstni izdelavi. Najfinejše strune in nadomestni deli za vsa godala. Garantirano strokovnjska in promptna popravila vseh instrumentov. — Največja delavnica te vrste v Sloveniji. — Najnižje cene.

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru r. z. z o. z.
 Stolina ulica 6
 Obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 6% na trimesečno odpoved 8%

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46.

Tel. 379.

Vankovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrejša hiš, vile, tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni terande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov

PARNA ZAGA

TOVARNA FURNIRJA

KUPOJEMO STALNO

kostanjev taninski les

proti takojšnjemu plačilu.

Ernest Marinc. Celje — Zrinskega ulica št. 4.

Družabnika

se sprejme zaradi povečanja prvovrstne trgovine v Ljubljani. Brez sodelovanja z večjim, ob sodelovanju z manjšim (250.000 Din) kapitalom. — Dopise pod: »Sigurna eksistenca« na upravo »Slovenca«.

BRZOJAVI

Slamorenice, trijerji, geplji

ravnokar dospeli.

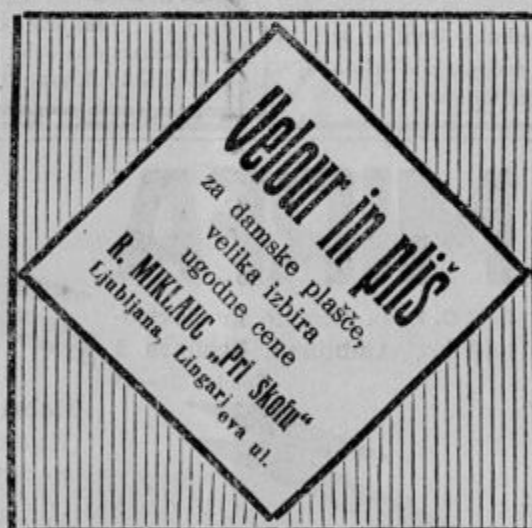
FR. STUPICA — LJUBLJANA.

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

črtalnica in tvornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6/II priporoča

svojo stalno veliko zalogo mnogovrstnih salda-konti, štrac, journalov i. t. d. lastnega izdelka.

Vstopnice za razne prireditve, blagajniške bloke i. t. d.

Cenejša kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi usakovrstno manufakturno blago samo pri **TRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17**

Najboljši šivalni stroj je edino le **GRITZNER in Adler** za dom, obrt in industrijo ter živilski prečišči stroj „**DUBIED**“ Istotam v zalogi pisalni stroji „**URANIA**“

Josip Petelinc Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vodo Najlepše opreme. Nizke cene. Tudi na mesečna odplačila.

Važno za vsakega!

Najlepši koncerti

lahko priredite tudi Vi

v Vaši hiši,

ako si kupite naše glasovirske citre, na katerih

lahko priredite

v eni uri

brez poznanja not,

in tudi

brez vsakega posluha,

ker se

na glasovirske citre

nauči lahko vsakdo najtežje skladbe in komade igrati, ako zna šteti do 5 in to vsled tega, ker so naše podložljive note tako prirejene, da je igranje otročje lahko. — V zalogi so tudi večglasne note, tako da se more igrati z več citrami naenkrat in prirediti krasne koncerte.

Zahtevajte pojasnila, prospekte in cenik, katerega Vam pošljemo brezplačno in franko.

„Maraf“ družba z o. z. (prej J. Šancar)

Mariborska razpošiljalna tvrdka in prva ter edina domača specijalna trgovina za glasovirske citre in podložljive note. **Maribor, Mlinska ulica št. 9.**

Zastonj

Vam ne more nihče poslati takih citr, zato ne nasedajte takim inseratom, ki se skrivajo za raznimi čisopisnimi šiframi. Pošten in reellen trgovec vsikdar objavi pravo ime svoje tvrdke. Zato bodite previdni!

Za jesensko sezono novo prispelo!

Volneno blago za plašče, kostume, obleke in bluže v najboljši kakovosti po zelo primerni ceni. Baržun in pliš za obleke in plašče. Crepe de chine v vseh modnih barvah po ceni od Din 88— naprej. Damski in moški pulovri in telovniki. Velika izbira vsakovrstnih nogavic in rokavic. Zimsko perilo za dame, moške in otroke. Volnene čepice in nogavice. Flanel in parhent od Din 13— naprej. Moško perilo, kravate in naramnice. Potrebščine za krojače in šivilje. Zelo primerne cene!

F. MICHELITSCH, modna trgovina

Maribor, Gosposka ulica 14.

Ustanovljeno: 1898. — Telefon: 128. — Brzjav: Michel.

Pozor!

Velika izbira dvokoles, motorjev, vsakovrstnih otroških vozičkov, nadomestnih delov in pneumatike po zelo znižani ceni. Posebni oddelki za popolno popravo, emajliranje, poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska 4.

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D., LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks livarniški, plavžarski in plinski.
Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/1.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzjav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000—, vloge nad Din 250.000.000—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji. Obveznica vojne odškodnine nominale Din 1.000.—

n. pr. stane pri sedanjem tečaju skupno samo Din 385.—, plačljivo v 11 mesečnih obrokih po Din 35.—.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**